

Bardhyl MAHMUTI

FEJTON EKSKLUZIV:

**E VËRTETA PËR VRASJET, RRËMBIMET DHE ZHDUKJEN E CIVILËVE NË
KOSOVË**

**KUSH QËNDRONTE PRAPA: SHËRBIMI INFORMATIV I KOSOVËS APO
SHËRBIMI SEKRET SERB?**

(1)

HYRJA

Sot askush nuk e mohon se në Kosovë gjatë dhe pas luftës janë vrarë, janë rrëmbyer dhe janë zhdukur civilë. Divergjencat lindin në momentin kur duhet të përcaktohen qartë se cilët ishin këta civilë dhe kush i vriste, rrëmbente dhe i zhdukte ata.

Po rikujtoj se duke u nisur nga fakti që luftërat e armatosura mobilizojnë institucionet ndërkombëtare, ato regjionale si dhe mijëra organizata joqeveritare për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, të cilat kërkojnë nga palët në konflikt që të respektojnë Konventën e Gjenevës për mbrojtjen e personave civilë gjatë kohës së luftës, Shtabi Strategjik i Millosheviqit aplikoi një strategji të “re” në luftën e Kosovës! Më poshtë do ta shqyrtojë këtë strategji. Në hyrje të këtij shkrimi të gjatë po kufizohem vetëm në disa të dhëna që do të trajtohen gjerësisht në vijim.

Në funksion të kësaj strategjie Sigurimi Shtetëror i Serbisë përgatiti materialin e titulluar «Libri i Bardhë: Terrorizmi i separatistëve shqiptarë në Kosovë dhe në Metohi», të cilin e botuan të përkthyer në gjuhën angleze dhe në gjuhën frënge, në shtator të vitit 1998. Këtë material propagandistik Ministria e Punëve të Jashtme ua shpërndau falas institucioneve me peshë në marrëdhëniet ndërkombëtare, institucioneve shtetërore të shteteve anëtare të OKB-së, medieve ndërkombëtare, bibliotekave universitare dhe personaliteteve me peshë në fusha të ndryshme intelektuale.

Versioni i këtij «Libri të Bardhë» u ribotua nga regjimi i Millosheviqit në vitin 1999 dhe në vitin 2000, ndërsa në vitin 2001 dhe 2003, në përputhje me ndryshimin e konteksteve politike ndërkombëtare, u publikua i plotësuar dhe i modifikuar nga regjimi i “ri” i Beogradit.

Kë këto libra të “bardhë” vrasja, rrëmbimi dhe zhdukja e civilëve u shndërrua në AKUZË KORALE e Serbisë dhe “koristëve” të saj kundër UÇK-së. Në rrafshin ndërkombëtar, sidomos pas ndërhyrjes ushtarake të NATO-s, “koristët” e angazhuar për të “kënduar” AKUZËN KORALE kundër UÇK-së, të kompozuar në Beograd, u gjetën kryesisht në mesin e intelektualëve dhe politikanëve të profileve të ndryshme, por që emërues të përbashkët kanë «anti-amerikanizmin» si këndvështrimin ideologjik. Ndërsa “koristët” në Kosovë dhe viset

tjera të banuara me shqiptarë jashtë Shqipërisë u gjetën në mesin e djemve dhe vajzave, nipërve dhe mbesave të ish “patriotëve jugosllavë” apo të atyre që frymojnë me shpirtin e kësaj ideologjie. Për kategorinë e “patriotëve jugosllavë” dhe pjellën e tyre do të flas në pjesën e fundit të këtij shkrimi.

Pas përfundimit të luftës propaganda serbe u intensifikua vazhdimisht dhe arriti shkallën më të lartë gjatë procesit për përcaktimin e statusit politik final për Kosovën. Shpallja e Pavarësisë së Kosovës më 17 shkurt 2008 u dha zjarr të gjithë “koristëve” të angazhuar të këndonin AKUZËN KORALE kundër UÇK-së. Shpresa e fundit e tyre mbetej Gjykata Ndërkombëtare e Drejtësisë, e cila duhej të përcaktonte nëse akti i shpalljes së pavarësisë së Kosovës ishte në përputhje me të drejtën ndërkombëtare.

Botimi i librit autobiografik të Carla Del Ponte-s, *«Përndjekja: Unë dhe kriminelët e luftës»*, më 11 prill të 2008, shënoi kulmin e rezultateve të propagandës serbe. Në këtë libër Carla Del Ponte sqaron se burime të “gazetarëve të besueshëm” kishin “gjetur dëshmitarë që pohonin se “Ushtria Çlirimtare e Kosovës kishte rrëmbyer më shumë se 300 serbë, romë, shqiptarë dhe pjesëtarë të grupeve tjera etnike, të cilëve u ishin hequr organet vitale, që u dërguan nga Aeroporti i Rinasit në klinikat jashtë shtetit, për t’u transplantuar pacientëve që paguanin për këtë ‘shërbim’.”

Edhe pse “gazetarët e besueshëm” nuk ia dhanë asnjëherë identitetin e dëshmitarëve as Carla Del Ponte-s, mbi bazën e këtyre dëshmitarëve anonim që gjoja kishin parë krimet UÇK-së, Prokurorja e Përgjithshme e Gjykatës Penale Ndërkombëtare për ish–Jugosllavinë, që në vitin 2003, kishte zhvilluar hetime për thëniet se “oficerë të rangut shumë të lartë dhe të rangut të ndërmjetëm të UÇK-së ishin tërësisht në dijeni të trafikimit me organe, madje edhe vetë merrnin pjesë aktive në këtë trafikim.”¹

Përkundër asaj se edhe vet Carla Del Ponte pohon se tregimet për trafikim organesh nga ana e UÇK-së u ngjasojnë “llojit të historive të burgosurish të vrarë nga trafikantët e organeve, histori që rikthehen mjaft shpesh në zonat e konflikteve, por në mungesë provash konkrete për t’i argumentuar këto tregime ato përfundojnë si legjenda të thjeshta”² vëmendja e opinionit publik u përqendrua në këtë akuzë.

Por, pas publikimit të veprës së Carla Del Ponte-s, me iniciativën serbe dhe ruse, në Asamblenë Parlamentare të Këshillit të Evropës u dorëzua propozimi për një rezolutë lidhur me “trajtimin çnjerëzor të personave dhe tregtinë ilegale me organet e njerëzve në Kosovë.”

Propozim rezoluta³ e dorëzuar nga deputeti rus, Konstantin Kosachev-i, zgjoi interesim të madh, sidomos në kuadër të Komisionit për Çështjet Juridike dhe të Drejtat e Njeriut të Këshillit të Evropës.

Ky Komision emëroi Dick Marty-n të jetë, në të njëjtën kohë, raportues, i ngarkuar që të propozojë një draft fillestar të rezolutës dhe të përpilojë një raport për këtë çështje. Përzgjedhja e Dick Marty-it në këtë funksion nuk ishte e rastësishme. Ai ishte personalitet i njohur për këndvështrimin e tij të influencuar nga ideologjia e «anti-amerikanizmit», i cili, në përputhje me këtë ideologji, u ngrit haptas kundër ndërhyrjes ushtarake të NATO-s, kundër

pavarësisë së Kosovës dhe kundër UÇK-së që ia mundësoi amerikanëve të ndërtojnë bazën më të madhe ushtarake në Evropë.

Dick Marty, më 12 dhjetor 2010, dorëzoi projekt-raportin për «Trajtimin çnjerëzor të personave dhe trafikimin kundërligjor me organe njerëzore në Kosovë» dhe më 16 dhjetor ky propozim u miratua unanimisht nga Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës, ndërsa më 7 janar 2011 u dorëzua në formën e Rezolutës⁴, të cilën Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës e miratoi më 25 janar 2011.

Në përputhje me Rezolutën 1782 të Asamblesë së Përgjithshme të Këshillit të Evropës, “John Clint Williamson u emërua shef i TASK Forcës Speciale të EULEX-it për të udhëhequr hetimet lidhur me thëniet për tregti me organe njerëzore.”⁵

Pas më shumë se gjashtë vite propagande për “trafikimin e organeve”, kryeprokurori i Task Forcës Hetimore Speciale, Clint Williamson-i, shpalli rezultatet e hetimeve në konferencën e shtypit të mbajtur në Bruksel më 29 korrik 2014.

Gjatë kësaj konference Clint Williamson-i deklaroi se “përkundër ndihmës së madhe që kanë pasur nga të katër anët e botës, ndihmës së prokurorëve, hetuesve, oficerëve ligjorë, analistëve dhe specialistëve nga 18 shtete të BE-së, Kanadasë dhe Shteteve të Bashkuara të Amerikës TFHS-ja nuk kishte gjetur prova të mjaftueshme për trafikimin me organeve njerëzore.” Përkundër kësaj, Clint Williamson-i premton se “do të vazhdojnë të kërkojnë ato”.

Në mungesë të provave, në mungesë të dëshmitarëve dhe në mungesë të çdo gjëje që do t'i mundësonte kryeprokurorit Williamson të përgatiste një aktakuzë për “trafikim organesh” ai e orientoi hetimin e Task Forcës Hetimore Speciale në drejtim tjetër, me shpresë se do të jetë më i suksesshëm!

“Edhe pse nuk ka qenë përgjegjësia jonë kryesore”- deklaroi Williamson-i gjatë konferencës- “ne e kemi ndjerë për detyrim të fortë të bëjmë gjithçka që kemi mundur për të mësuar për fatin e njerëzve që u zhdukën në vitet 1998 dhe 1999 dhe vendndodhjet e të cilëve ende nuk dihen. Për fat të keq, deri tani ne kemi sjellë vetëm pak informata që do të na drejtonin në vendet ku ishin varrosur trupat ose që do të ndriçonin fatin e atyre të cilët u zhdukën.

Me gjithë vështirësitë për t'i siguruar provat “ne besojmë se TFHS-ja do të jetë në gjendje të ngrejë një aktakuzë kundër zyrtarëve të lartë të caktuar të ish-Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës. Këta individë mbajnë përgjegjësinë për fushatën e persekutimit që ishte drejtuar kundër popullsisë serbe, rome dhe pakicave të tjera në Kosovë si dhe kundër bashkëkombësve shqiptarë të Kosovës gjatë viteve 1998 dhe 1999, të cilët i etiketuan si bashkëpunëtorë të serbëve (...) dhe janë përgjegjës për veprat e persekutimit që përfshinin vrasje të paligjshme, rrëmbime, zhdukje të detyruara, burgime të paligjshme në kampe në Kosovë dhe në Shqipëri, dhunë seksuale, forma të tjera të trajtimit çnjerëzor, zhvendosje me dhunë ...”⁶

Për çdo lexues të vëmendshëm të Raportit të Dick Marty-t dhe konferencës së Clint Williamsonit është e qartë se qëndrimet që përmban ky raport dhe ajo që u tha gjatë kësaj konference e paragjykojnë rëndë lufta e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës.

Prandaj, të gjithë ata që pretendojnë se nuk paragjykohet lufta e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës me krijimin e gjykatës, prokurorisë dhe tërë mekanizmat ndëshkues që u krijua mbi bazën e Raportit të Dick Marty-t dhe hetimeve të Clint Williamson-it ose nuk i kanë lexuar raportin dhe deklaratën e shpërndarë në konferencë ose dëshirojnë të manipulojnë qëllimisht. Shpresoj se në fund të këtij shkrimi lexuesi do të jetë në gjendje të kuptojë se rruga përmes së cilës është duke u bërë përpjekje për të ndriçuar vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë është rrugë e gabuar, që hyn në funksion të fshehjes së gjurmëve të krimit dhe të kriminelëve të vërtetë...

Jemi në periudhën kur përkujtohen çdo ditë vrasjet e personaliteteve të ndryshme në Kosovë dhe atyre që ishin të panjohur për publikun por që u vranë sepse **QËLLIMI I SHTETIT SERB ISHTË SHKATËRRIMI I TËRËSISHËM APO I PJESËRISHËM I SHQIPTARËVE SI TË TILLË.**

Përkujtohet vrasja e Bajram Kelmendit dhe dy djemve të tij, Kastriotit dhe Kushtrimit. Përkujtohen Profesor Fehmi Agani, Profesor Latif Berisha, Kryetar i Kuvendit të Bashkimit të Sindikatave të Pavarura të Kosovës, Agim Hajrizi i cili u vra së bashku me nënën e vet, Nazmien dhe me djalin e tij Ilirin, i cili ende nuk i kishte mbushur 13 vjeç... Përkujtohet veprimtari i shquar i çështjes kombëtare, Gafurr Loku, i cili u ekzekutua së bashku me djalin e tij, Dritonin 20 vjeçar. Përkujtohet aktorja 23 vjeçare e teatrit Ardiana Abdullahu... Do të përkujtohen dhe shumë të tjerë që ranë si viktima të politikës së gjenocidit serb në Kosovë.

Por, sa shqiptarë e dinë se të gjithë emrat e lartpërmendur dhe shumë të tjerëve që do t'i përmend në vijim të shkrimit, FIGUROJNË NË LISTAT E CIVILËVE TË VRARË QË SHTETI SERB IA VESH UÇK-së? Secili që do ta lexojë shkrimin në tërësi do të pajiset me argumentet e nevojshme që do t'i mundësojnë të shoh se kush organizoi, ekzekutoi dhe përpiqet t'i fshehë gjurmët e krimit të gjenocidit në Kosovë. Secili që do ta lexojë me vëmendje këtë shkrimin nuk do të ketë dilema se prapa vrasjeve, rrëmbimi dhe zhdukjes së civilëve në Kosovë qëndron Shërbimi Sekret i Serbisë e jo SHIK-u i Kosovës që është bërë objekt akuze edhe nga pjella e "patriotëve jugosllavë". Dhe në fund, kam besimin e plotë, lexuesi do të identifikojë se kush është pjella e "patriotëve jugosllavë" që janë shndërruar në koristë të angazhuar për të "kënduar" AKUZËN KORALE kundër UÇK-së, të kompozuar në Beograd. (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(2)

Strategjia e Shtabit Strategjik të Millosheviqit

Pesëmbëdhjetë vjet pas gjenocidit në Kosovë, personalitete të skenës politike të Serbisë nxorën në shesh logjikën e regjimit të Beogradit mbi të cilën ishin bazuar pushtetarët e Serbisë gjatë luftës në Kosovë. Sidomos, dolën në shesh struktura, funksionimi dhe qëllimet e Shtabit Strategjik të Millosheviqit.

Në dhjetor të vitit të 2013, Aleksandar Vuçiqi, në atë kohë zëvendëskryeministër e aktualisht kryeministër i Qeverisë së Serbisë, deklaroi publikisht në emisionin televiziv “Teška reč” në TV Pink se: “në Serbi pushteti vriste edhe ata që mendonin ndryshe, edhe kundërshtarët e vet. Ky është një problem i tmerrshëm për vendin tonë. Ka shumë gjëra të tmerrshme, me të cilat duhet të ballafaqohemi...”⁷

Gjatë këtij emisioni, kryeministri serb përmendi rastin e vrasjes së gjashtë të rinjve serbe në kafenenë «Panda» të Pejës, në vitin 1998. Ai hodhi poshtë akuzat që drejtoreshin kundër shqiptarëve dhe për këtë krim fajësoi pushtetin e Beogradit. Është interesant se AleksandarVuçiqi pranoi se kishte qenë pjesë e atij pushteti, por mohoi të këtë qenë i implikuar në krime të tilla⁸.

Deklarata e AleksandarVuçiqit krijoi një kontekst të ri në Serbi. Përveç personaliteteve publike të skenës politike serbe filluan të dëshmojnë publikisht edhe pjesëmarrës në krimet e kryera në Kosovë⁹.

Këto prononcime dhe dëshmi nxorën në shesh një pjesë të vogël të “shumë gjërave të tmerrshme”¹⁰ që kishte bërë ky regjim.

Po përmend reagimin e Vuk Drashkoviqit, kryetarit të Lëvizjes së Ripërtërimit të Serbe, i njohur si kundërshtar politik i Millosheviqit. Po u rikujtoj atyre që kanë harruar se ky politikan serb, në momentet kur opinionin publik ndërkombëtar ishte tmerruar nga krimet kundër njerëzimit që ishin bërë në Reçak¹¹ dhe reagimet kishin arritur kulmin me kërkesa për ndërhyrje ushtarake kundër Serbisë¹², më 18 janar 1999, u emërua zëvendëskryeministër i Jugosllavisë dhe u ngarkua të udhëhiqte marrëdhëniet me jashtë. Këtë funksion e ushtroi deri më 29 prill

1999, në kohën kur Vuk Drashkoviqi u shkarkua për shkak të kritikave publike kundër qeverisë dhe këmbënguljes së tij që të pranoheshin kushtet për ndërprerjen e bombardimeve¹³.

Në intervistën e titulluar “Millosheviqi urdhëroi Radetan dhe Legia-n t’i vrasin fëmijët serbë”¹⁴, Vuk Drashkoviqi i dha një mbështetje të fuqishme Aleksandar Vuçiqit. Në këtë intervistë, ish-zëvendëskryeministri jugosllav, Vuk Drashkoviqi, bëri publike mënyrën e organizimit, të funksionimit dhe të marrjes së vendimeve kriminale **për të nxitur urrejtjen kundër shqiptarëve dhe për të stigmatizuar UÇK-në.**

Ai sqaroi se “Millosheviqi dhe Shtabi i tij strategjik kishin sjellë vendim që të kryheshin një varg krimesh kundër civilëve serbëve dhe shqiptarë në Kosovë.”¹⁵

Vrasja e civilëve serbë ishte më e besueshme t’u atribuohet “terroristëve” shqiptarë se sa vrasja e civilëve shqiptarë. Për këtë arsye, vrasja e civilëve shqiptarë shoqërohej me “sqarimin” se gjoja bëhej fjalë për “shqiptarë besnik ndaj regjimit të Beogradit”.

Në krye të eskadronit të vdekjes, siç e quan Vuk Drashkoviqi strukturën që ishte ngarkuar t’i kryente këto krime, “ishte caktuar Milorad Ulemek-Legija, udhëheqësi i Njësisë për Operacione Speciale¹⁶. Legija, emër me të cilin njihet ky kriminel, i merrte urdhrat nga Radomir Markoviqi, shefi i atëhershëm i Shërbimit të Sigurimit Shtetëror të Serbisë.”¹⁷

Krahas publikimit të fakteve se Shtabi strategjik i Millosheviqit kishte marrë vendimin për vrasjen e civilëve serbë dhe shqiptarë dhe publikimit të emrave të strukturës komanduese dhe operative të «eskadronit të vdekjes», ish-zëvendëskryeministri jugosllav, Vuk Drashkoviqi, bëri publik edhe qëllimin e këtyre akteve kriminale. “Përmes një varg sulmesh terroriste të kryera nga Shërbimi i Sigurisë Shtetërore, të cilat duhej t’i visheshin UÇK-së, do të arriheshin dy qëllime: UÇK-ja do të paraqitej në sytë e bashkësisë ndërkombëtare si organizatë terroriste dhe vrasja e civilëve të pafajshëm do t’u jepte zjarr ndjenjave antishqiptare në Kosovë dhe në tërë Serbinë.”¹⁸

Për të ilustruar me shembull konkret këtë strategji të dyfishtë të regjimit të Millosheviqit, Vuk Drashkoviqi theksoi se “në funksion të kësaj strategjie, Sigurimi Shtetëror i Serbisë, me në krye Radomir Markoviqin, me ndihmën e Milorad Ulemek-Legija-s, më 14 dhjetor 1998 kreu masakrën kundër gjashtë djelmoshave serbë në kafenenë «Panda» në Pejë.”¹⁹

Çështjen e qëllimit për të ngritur tensionet ndëretnike e ka përshkruar në librin tim kur trajtoj mobilizimet e popullit serb kundër “terrorizmit shqiptar”. Ndërsa sa i përket qëllimit të stigmatizimit të “UÇK-së si organizatë terroriste”, drejtuesit e Shtabit strategjik të Millosheviqit ishin të vetëdijshëm se pa angazhimin e një numri intelektualësh të shteteve të demokracive perëndimore në procesin e shpërndarjes së nocioneve të sajara nga ky regjim, efektet do të ishin shumë më të vogla. Për këtë qëllim, materialet e përgatitura nga shërbimet sekrete serbe u përkthyen në disa gjuhë të huaja dhe u shpërndanë falas si «Libër i Bardhë».

Nuk po i përmend të gjithë historianët e politologët, filozofët e sociologët, gazetarët e publicistët, qofshin të orientimit të djathtë apo të majtë, të cilët hynë në kumbarinë e nocioneve të përgatitura nga Shërbimi Sekret Serb dhe shpërndarjen e asaj skeme të interpretimit të ngjarjeve në Kosovë që kishte përgatitur ky shërbim. Gjatë tërë librit tim

«Mashtimi i Madh» u analizuan qëndrimet e tyre. Në përmbyllje të librit tim rikujtova vetëm disa raste që më duken domethënëse në raport me propagandën për gjoja vrasjen e civilëve nga ana e UÇK-së.

Mekanizmat e dhunës që përdorëshin për t'i detyruar shqiptarët të pranonin veprat që nuk i kishin kryer i kam trajtuar hollësisht në libër. Sidomos dhunën e ushtruar në procesin e montuar gjyqësor për «Rastin Kleçka»²⁰, kur regjimi i Millosheviqit dhe ithtarëve të tij propagandonte për “qindra civilë serbë, ‘shqiptarë besnikë ndaj Serbisë’ dhe pjesëtarë të grupeve tjera etnike të Kosovës” që gjoja “ishin vrarë nga UÇK-ja” dhe pas vrasjes gjoja ishin djegur në «Krematorin gëlqeror». Tërë dhuna e ushtruar në proceset hetimore konsistonte që të gjendeshin persona të cilët do të pranonin se ishin ushtarë të UÇK-së dhe se gjoja kishin vrarë civilë të pafajshëm. Kjo do t'i siguronte “provat” se “UÇK-ja është organizatë terroriste”!

Gjatë procesit gjyqësor në Gjykatën e Qarkut në Nish doli në shesh se eshtrat e ekspozuara nga gjykatësja hetuese Danica Marinkoviqi nuk ishin eshtra të serbëve, për vrasjen e të cilëve ngarkoheshin vëllezërit Mazreku, por, ishin eshtra civilësh të paidentifikuar!

Largimi i Millosheviqit nga pushteti krijoi kontekstin e favorshëm që të ndriçohej ky rast. Gjykata Supreme e Serbisë anuloi vendimin përmes të cilit Gjykata e Qarkut në Nish kishte dënuar Luan dhe Bekim Mazrekun me nga 20 vjet burg dhe i shpalli të pafajshëm.

Edhe pse nuk mundën të identifikohen personat e vrarë, eshtrat e të cilëve u ekspozuan si “mbetje nga Auschwitz-i shqiptar”, mbeturinat e regjimit të Millosheviqit vazhdojnë të propagandojnë se ata janë vrarë nga UÇK-ja²¹!

E njëjta gjë ndodhi edhe pas vrasjes së gjashtë të rinjve serbë dhe malazez në Pejë²².

Instalimi i klimës së terrorit në qytetin e Pejës në dhjetor të vitit 1998 dhe torturimi i më se 100 shqiptarëve për të “gjetur dorasit e krimit” rezultuan me ngritjen e një procesi të montuar gjyqësor për të dëshmuar se “UÇK-ja ishte organizatë terroriste”.

Në Kapitullin e dytë të pjesës së parë të librit «Mashtimi i Madh» kam sjellë përjetimet e Gazmend Bajramit (20 vjeç), Vllaznim Përgjegjajt (19 vjeç), Xhevdet Bajramit (21 vjeç), Beqir Loxhajt (27 vjeç), Agron Kollçakut (26 vjeç) dhe Behar Bajrit (18 vjeç), të cilët akuzoheshin për «Rastin Panda». Të gjithë të pranishmit në sallën ku u mbajt seanca gjyqësore kundër këtyre gjashtë të rinjve shqiptarë patën mundësi të shihnin gjurmët e torturave mesjetare të aplikuara kundër tyre për t'i detyruar t'i pranonin krimet që nuk i kishin kryer.

Njëmbëdhjetë muaj pas arrestimit të tyre, Gjykata e Qarkut të Leskovcit ua hoqi akuzën për vrasjen e gjashtë të rinjve serbë dhe malazez dhe “i dënoi me nga një vit burg për vrasjen e shumë policëve!”²³

“Terroristë të UÇK-së”, që “kishin vrarë shumë policë” u dënuan vetëm me nga një vit burg!

Nuk besoj të ketë ndonjë vend në botë që pjesëtarët e një organizate terroriste, për të cilët pretendohet të kenë vrarë shumë policë, të mund të dënohen vetëm me nga një vit burg! Ky vendim i Gjykatës së Qarkut të Leskovciit dëshmoi në mënyrë më të qartë të mundshme se bëhej fjalë për një proces të montuar gjyqësor në funksion të stigmatizimit të UÇK-së.

Strategjia e stigmatizimit të UÇK-së si “organizatë terroriste që vret civilë të pafajshëm” nuk mbeti pa efekte edhe në qarqe të caktuara ndërkombëtare. Po rikujtoj rastin e shkrimtarit dhe filozofit francez, Regis Debray-së. Aspekte të ndryshme të shkrimit të tij të publikuar si «Letër e një udhëtimi Presidentit të Republikës»²⁴ u analizuan në disa kapituj të librit tim. Në këtë kontekst po i kthehem edhe një herë çështjes së pasojave në njerëz që shkaktoi agresioni serb në Kosovë dhe shpërndarjen e dezinformatave që bëri Regis Debray-ja.

Sa i përket pasojave të luftës, Këshilli për mbrojtjen e të drejtave e të lirive të njeriut në Kosovë publikoi të dhëna për vrasjen e mbi 2500 civilëve shqiptarë vetëm gjatë ofensivave serbe të vitit 1998. Megjithatë, në shumicën e raporteve të organizatave ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave e të lirive të njeriut kjo shifër zvogëlohet në një shifër të papërcaktuar: rreth 2000 civilëve shqiptarë²⁵.

As Regis Debray-ja nuk e mohoi numrin e të vrarëve. Por, ai e interpretoi në një mënyrë krejt tjetër. Ky filozof dhe shkrimtar, i cili pretendonte “se ishte i paanshëm” në konflikt, u mundua ta paraqesë gënjeshtren si realitet që “ishte botërisht i ditur”! Për ta shitur si të vërtetë manipulimin me numrin e të vrarëve, Regis Debray-ja i “rikujton” presidentit francez dhe opinionit publik se gjoja “në vitin 1998 ishin vrarë 1700 ushtarë shqiptarë, 180 policë dhe 120 ushtarë serbë!” Shifrat rreth 2000 civilëve shqiptarë të vrarë nga forcat serbe u shndërruan në saktësisht 2000 persona të vrarë, pjesëtarë të forcave të armatosura të të dyja palëve! Jo vetëm që u mundua ta zvogëlojë numrin e shqiptarëve të vrarë në 1700 persona, por, edhe në mesin e këtyre 1700 personave nuk kishte asnjë civil shqiptar të vrarë nga forcat serbe!

Identifikimi me këtë qëndrim dëshmon jo vetëm për anshmërinë e tij, por, edhe më keq se kaq. Ai identifikohet tërësisht me strategjinë e stigmatizimit ekstrem të propagandës serbe, ku “çdo shqiptar është terrorist” dhe rrjedhimisht “çdo shqiptar i vrarë është një terrorist më pak!”

Regis Debray-ja e thotë haptazi se u bë gabim që u intervenua kundër Serbisë sepse faji nuk është në Beograd, por “në rrugët, kafenetë, shitoret e Prishtinës”. Ai vazhdon me fajësimin e shqiptarëve dhe i paraqet si “njerëz që nuk ngjallin asnjë ndjenjë sigurie”. Madje, shqiptarët gjoja e paskëshin “sulmuar shumë ashpër, një apo dy herë”, dhe nga rreziku që i kanosej prej tyre e paskëshin shpëtuar oficerët serbë!”²⁶ Prandaj, sipas kësaj “logjike” në të cilën aderon Regis Debray-ja, njerëzit “e rrugëve, kafeneve dhe shitoreve të Prishtinës”, që na “e paskëshin sulmuar” edhe atë, nuk mund të konsiderohen civilë! Nëse ka civilë të vrarë dhe të plagosur, “ata janë vrarë dhe plagosur nga UÇK-ja ose nga bombardimet e NATO-s”, të cilën e konsideron si “organizatë që nuk është asgjë tjetër pos nënshtrim ushtarak dhe politik i Evropës perëndimore ndaj Shteteve të Bashkuara të Amerikës.”²⁷

Fshehjes së numrit të civilëve të vrarë shqiptarë, Regis Debray-ja i shtoi edhe manipulimin me statistikat për pasojat e civilëve serbë në Kosovë!

Duke pretenduar se informatat i kishte siguruar prej “opozitarëve” të regjimit të Beogradit, nga gazetari me “origjinë serbe, por, properëndimor” dhe nëpërmjet “gazetarit perëndimor, por, antiserb”, Regis Debray-ja shpërndau gënjeshtër se gjoja “UÇK-ja kishte rrëmbyer 380 persona, prej të cilëve 103 ishin liruar, ndërsa të tjerët kishin vdekur ose konsideroheshin të zhdukur.”²⁸

Vetëm Regis Debray-ja e di të vërtetën se kush qëndron prapa gënjeshtres për gjoja “380 civilët të rrëmbyer nga UÇK-ja”. Kjo gënjeshtër e tejkalon edhe propagandën zyrtare të Shtabit Strategjik të Millosheviqit. Katër muaj para “vizitës” së Regis Debray-së në Maqedoni, Kosovë e Serbi dhe para se ai t’i takonte “burimet e sigurta të informatave” të cilët i kishin treguar se “UÇK-ja i kishte rrëmbyer 380 persona ...”²⁹, propaganda e regjimit të Millosheviqit kishte publikuar librin e titulluar «Krimet e terroristëve shqiptarë 1995-1998»³⁰. (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(3)

Kontradiktat në listat zyrtare serbe

Në përputhje me strategjinë e Shtabit Strategjik të Millosheviqit, në librin «Krimet e terroristëve shqiptarë 1995-1998» publikohen listat e civilëve të vrarë ose të rrëmbyer, vrasja dhe rrëmbimi i të cilëve u vishej “terroristëve shqiptarë të UÇK-së”.

I kërkoj falje lexuesit për arsye se në vijim të trajtimit tim do të ndalem në disa të dhëna statistikore. Sado të lodhshme që të jenë për t’u lexuar e shoh të domosdoshme sepse sqarimi i tyre ndihmon në ndriçimin e një pjese të realitetit. Sidomos, do t’i mundësojë lexuesit ta kuptojë më mirë se çka fshihet prapa akuzave drejtuar UÇK-së për vrasjen e civilëve.

Në krahasim me propagandën për vrasjen e qindra civilëve serbë dhe malazez, në librin «Krimet e terroristëve shqiptarë 1995-1998» numri i civilëve të vrarë u zvogëlua dukshëm. Sipas këtyre listave, 32 civilë të vrarë ishin të përkatësisë serbe dhe malazeze³¹, 65 civilë të vrarë ishin shqiptarë³² dhe 8 civilë të vrarë u përkisnin grupeve të tjera etnike³³. Edhe numri i atyre që konsideroheshin si të rrëmbyer apo të zhdukur nga UÇK-ja u zvogëlua në krahasim me propagandën për një numër që shkonte në 380 civilë serbë dhe malazez. Në listën e të rrëmbyerve dhe të zhdukurve ishin 153 civilë serbë³⁴, 59 shqiptarë³⁵ dhe 19 pjesëtarë të grupeve tjera etnike³⁶.

Nëse i mbledhim shifrat e të gjitha listave të publikuara nga Shërbimi Sekret Serb, për të gjitha krimet që i vishen “UÇK-së dhe terroristëve shqiptarë” që nga viti 1995 e deri më 31 dhjetor 1998, totali del më i vogël se shifrat e publikuara nga Regis Debray-ja për “380 persona të rrëmbyer nga UÇK-ja”.

Propaganda e shpërndarë nga Regis Debray-ja për gjoja “380 civilë të rrëmbyer nga UÇK-ja” vetëm për vitin 1998, e vë këtë intelektual të verbuar nga «antiamerikanizmi» në pozita më ekstreme se ekstremistët serbë të Shtabit Strategjik të Millosheviqit.

Në «Librin e Bardhë» të Shërbimit Sekret Serb, të botuar dhe të shpërndarë në mars të vitit 2000, domethënë 9 muaj pas përfundimit të luftës, publikohen listat e civilëve të vrarë, të

rrëmbyer dhe të zhdukur që i atribuohen UÇK-së. Edhe në këtë botim, që përfshin periudhën nga 1 janari 1998 deri më 10 qershor 1999, pra deri në datën që për Serbinë konsiderohet përfundimi i luftës, numri zyrtar i serbëve që pretendohet se ishin rrëmbyer apo zhdukur nga UÇK-ja u zvogëlua edhe më tej. Në krahasim me botimin paraprak, në botimin e vitit 2000 ky numër u zvogëlua në fiks “100 civilë serbë dhe malazez të rrëmbyer dhe të zhdukur.”³⁷

Në listën përfundimtare të civilëve të rrëmbyer, Shërbimi Sekret Serb i kohës së Millosheviqit përmend emrat e 11 personave, të cilëve nuk ka mundur t’ua përcaktojë moshën (!) por për të cilët “e dinë se i kanë rrëmbyer dhe zhdukur terroristët e UÇK-së!”

Që të duket sa më tragjik “veprimi i terroristëve shqiptarë”, në listën e personave të “rrëmbyer” përmenden njerëz të moshave të shtyra, të cilët nuk kanë qenë në gjendje të mbrohen. Në këtë listë përmenden emrat e Miroslav Šmigić-it, 80 vjeçar, Sultana Šmigić-it, 76 vjeçare, Aleksandar Šmigić-it, 75 vjeçar, Jovan Vasić-it 74 vjeçar, Vitko Kostić-it, 70 vjeçar, Stajko Andjelković-it, 69 vjeçar, Darinka Vujošević-i, 69 vjeçare, Dragoljub Vošić-i, 69 vjeçar, Živorad Krstić-i, 68 vjeçar, Radomir Vošić-i, 67 vjeçar e kështu me radhë.

Është interesant se që nga data 1 janar 1998 e deri më 10 qershor 1999, në Librin Amëz të të vdekurve në komunën e Deçanit, të Pejës, të Rahovecit, të Skenderajt dhe të Drenasit, pra në komunat ku intensiteti i luftës ishte më i madh, asnjë serb nuk ishte regjistruar si i vdekur nga vdekje natyrore! Unë kam dyshimet e mia lidhur me këtë “rastësi”. Sa është e besueshme le të gjykojë vetë lexuesi!

Edhe numri i të rrëmbyerve dhe i të zhdukurve të pjesëtarëve të grupeve tjera etnike u zvogëlua! Nga 19 që ishin publikuar në janar të vitit 1999, në botimin e vitit 2000, për të njëjtën periudhë kohore, ky numër zbriti në 12 persona!

Vetëm numri i civilëve shqiptarë u rrit! Nga 59 që ishin publikuar në botimin e janarit të vitit 1999, në botimin e vitit 2000, ky numër u rrit në 77 persona!

Në «Librin e Bardhë» nuk mungojnë as emrat e të vrarëve, të rrëmbyerve dhe të zhdukurve, pjesëtarë të forcave të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë dhe pjesëtarë të forcave të armatosura të saj të cilët u vranë, u rrëmbyen apo u zhdukën nga “terroristët e UÇK-së”.

Fillimisht, në listën e të rrëmbyerve dhe të zhdukurve, Shërbimi Sekret Serb i regjimit të Millosheviqit përmend edhe 14 policë³⁸ të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë që ishin “rrëmbyer dhe zhdukur nga terroristët shqiptarë”.

Përveç rrëmbimit apo zhdukjes së 14 pjesëtarëve të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë, u publikua edhe lista e 274 pjesëtarëve të kësaj ministrie të vrarë në “aksionet terroriste të separatistëve shqiptarë”³⁹ dhe lista e 40 ushtarëve⁴⁰ të Armatës Jugosllave, “të vrarë, të rrëmbyer apo të zhdukur gjatë periudhës nga 1 janari i vitit 1998 e deri më 24 mars 1999”.

Nga 40 ushtarët e vrarë, emrat e të cilëve publikohen në këtë listë, 34 thuhet se ishin vrarë deri më 13 nëntor 1998. Sipas kësaj liste, vetëm gjashtë ushtarë të Armatës Jugosllave ishin

vrarë deri në fillimin e bombardimeve të NATO-s! Lista që qarkullonte për 120 ushtarët e Armatës Jugosllave, të vrarë gjatë vitit 1998, listë që i ishte dhënë Regis Debray-së, u zhduk!

Shpresoj se pasi të ketë përfunduar së lexuari këtë kapitull, lexuesi do të ketë të qartë se motivet e fshehjes së emrave të policëve dhe ushtarëve të vrarë gjatë luftimeve me UÇK-në qëndronin në minimizimin e humbjeve të forcave policore dhe ushtarake serbe dhe këto humbje t'ia vishnin NATO-s!

Përfundimi i luftës dhe rrëzimi i Slobodan Millosheviqit nga pushteti krijuan premisat që pushteti i ri në Beograd të ndriçonte periudhën e luftës. Megjithatë strukturat e aparateve të dhunës mbetën të njëjta si në kohën e regjimit të përparshëm. Rokadat në strukturat udhëheqëse nuk e cenuan aspak mënyrën e vjetër të funksionimit.

Në të njëjtën logjikë si gjatë regjimit të vjetër, Shërbimi Sekret Serb përgatiti botimin e ri të «Librit të Bardhë» për “krimet e terroristëve shqiptarë” dhe në emër të Qeverisë së “re” të Serbisë, në nëntor të vitit 2001, u publikua vëllimi i titulluar «Viktimat e terrorizmit shqiptar në Kosovë dhe Metohi»⁴¹.

Sipas deklaratave të Nebojša Čović-it, ish-komunist i regjimit të Millosheviqit i konvertuar në “demokrat” pasi u dëbua nga rrethi i Slobodan Millosheviqit, qëllimi i këtij botimi dhe i botimeve që do të publikohen në emër të qeverisë së re të Serbisë ishte që t’u “ofroheshin UNMIK-ut, KFOR-it dhe të gjithë të interesuarve të dhënave për strukturën e organizimit terrorist të ekstremizmit shqiptar, të dhëna për viktimat, për veprimtarinë e mafisë shqiptare në botë (...) të dhëna që do ndihmonin të përcaktoheshin standardet për trajtimin e njëjtë të terrorizmit në të gjitha hapësirat dhe të forcohej lufta kundër terrorizmit jo vetëm në rajon por edhe në tërë Evropën.”⁴²

Për dallim nga “librat e bardhë” që u botuan gjatë periudhës së sundimit të Millosheviqit në vitin 1998, 1999 dhe në vitin 2000, të dhënat që përmbante botimi i ri i vitit 2001, për të njëjtën periudhë kohore, janë tërësisht të ndryshme nga tri botimet e para.

Kështu, në vend të 75 civilëve të vrarë të përkatësisë etnike serbe dhe malazeze sa ishin publikuar si shifra zyrtare nëntë muaj pas përfundimit të luftës, në botimin e vitit 2001 kjo shifër u rrit në 87 persona për të njëjtën periudhë kohore. Edhe numri i civilëve shqiptarë të vrarë u rrit nga 196 në 230, ndërsa ai i pjesëtarëve të grupeve tjera etnike nga 15 persona të vrarë u rrit në 18 persona⁴³.

Jo vetëm mospërputhja e shifrave që i heq seriozitetin propagandimit të këtyre listave, por edhe emrat që përfshihen në një listë nuk përputhen me emrat e listës tjetër. U hoqën nga lista e civilëve serbë të vrarë Vukosava Vulošević-i dhe Slavko Škrkić-i dhe u shtuan edhe 14 emra të tjerë! E njëjta gjë u bë edhe me listën e të rrëmbyerve dhe të zhdukurve. Po përmend vetëm listën e pjesëtarëve të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë që figurojnë si të rrëmbyer ose të zhdukur. Në listën e publikuar në vitin 2000 ishin 14 policë që konsideroheshin si “të rrëmbyer ose të zhdukur” ndërsa në botimin e vitit 2001 kjo shifër u zvogëlua në 13! Përpos këtij ndryshimit, nga lista e vitit 2000 u hoqën emrat e policëve Duško

Dolašević, Djordje Balošević dhe Boban Matić dhe listës së re iu shtuan tre emra të rinj: Velko Marković-i, Dragan Vučetić-i dhe Nebojša Djuritić-i!

Edhe më skandaloze janë ndryshimet lidhur me listat e pjesëtarëve të vrarë të kësaj ministrie. Në publikimin e marsit të vitit 2000, regjimi i Millosheviqit publikoi emrat e 274 policëve të vrarë në “aksionet terroriste të separatistëve shqiptarë”⁴⁴, ndërsa në botimin e vitit 2001 ky numër u zvogëlua⁴⁵ në 230!

Më poshtë do të shohim nëse u “ringjallën” 44 policët që ishin shpallur të vrarë nga UÇK-ja dhe ku “humbën” emrat e policëve Duško Dolašević-it, Djordje Balošević-it dhe Boban Matić-it. Tani për tani po vazhdoj me diferencat që shfaqen në listat me emrat që pretendohet se i ka vrarë, rrëmbyer apo zhdukur UÇK-ja. Po vazhdoj me manipulimin e numrit të ushtarëve të Armatës Jugosllave të vrarë në luftë me UÇK-në.

Siç e pamë më lart, lidhur me pjesëtarët e Armatës Jugosllave që ishin vrarë nga “terroristët shqiptarë”, në botimin e vitit 2000, regjimi i Beogradit përpqej t’i fshehë në maksimum pasojat e luftës me UÇK-në. Ata kishin deklaruar 40 ushtarëve të vrarë deri në ndërhyrjen ushtarake të NATO-s.

Në botimin e vitit 2001, Qeveria e Serbisë publikoi emrat e 351 ushtarëve të vrarë dhe 30 ushtarëve të “rrëmbyer apo të zhdukur gjatë luftimeve me terroristët shqiptarë”⁴⁶. Në sqarimin që jepet në fund të faqes së kësaj liste thuhet qartë se “në listën e këtij botimi nuk janë përfshirë pjesëtarët e Armatës Jugosllave që kanë humbur jetën nga bombardimet e NATO-s.”⁴⁷

Përkundër minimizimit të numrit të ushtarëve dhe policëve serbë të vrarë nga UÇK-ja, ata pranojnë, varësisht nga botimi, se janë vrarë rreth 600-700 pjesëtarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe të Armatës Jugosllave. Është interesant të theksohet se në asnjë botim të “librave të bardhë” nuk u publikua emri i asnjë të vrari, të plagosuri, të rrëmbyeri apo të zhdukuri që ka qenë pjesëtar i të ashtuquajturave “grupeve paramilitare” që “operonin me veshje civile”!

Mospublikimi i të dhënave për këtë kategori kriminelësh është domethënëse sepse hap shtegun e ndriçimit të faktit se, ndryshe nga botimet që u bënë në emër të qeverisë së Serbisë gjatë regjimit të Millosheviqit, Qeveria e re e Serbisë publikoi edhe listën e 709 serbëve dhe malazezve të vrarë dhe 1002 civilëve të zhdukur nga 11 qershori i vitit 1999 deri më 1 nëntor 2001⁴⁸! (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(4)

Kontradiktat në listat zyrtare serbe (vazhdim)

Propagandën për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjet e civilëve serbë, malazez, shqiptarë dhe të grupeve tjera etnike pas tërheqjes së forcave serbe nga Kosova dhe vendosjes së KFOR-it do ta trajtoj më poshtë. Tani të shohim listën e civilëve që pretendohet se ishin vrarë nga UÇK-ja deri më datën 10 qershor 1999.

Siç e pamë, nga një botim në tjetrin të dhënat ndryshonin. Numri i të vrarëve u rrit në krahasim me botimin e vitit 1999. Nga 32 civilë serbë dhe malazez si të vrarë nga UÇK-ja gjatë periudhës 1995-1998, që ishin publikuar në botimin e vitit 1999, në fund të luftës numri i tyre kishte arritur në 75 të vrarë⁴⁹ në botimin e viti 2000 dhe 87 në atë të vitit 2001; nga 65 civilë shqiptarë të vrarë, të cilët cilësohen në këto libra si “besnikë ndaj regjimit të Beogradit”⁵⁰, numri i tyre arriti në 196 persona ndërsa në botimin e 2001 ky numër u rrit në 230. Sidhe nga 8 civilë të vrarë, pjesëtarë të grupeve tjera etnike, numri kishte arritur në 15 persona⁵¹ dhe në fund, në vitin 2001, ky numër arriti në 18 persona! Flas për të dhënat që u referohen të njëjtës periudhë!

Krahas emrave të 286 civilëve të vrarë nga të gjitha grupet etnike në Kosovë, në faqet 925-927 të botimit të vitit 2000 përmenden “vendet ku janë gjetur 100 civilë të vrarë, identiteti i të cilëve nuk ishte zbuluar por dihej vetëm se janë vrarë nga terroristët shqiptarë!”⁵²

Nuk do të ndalem te propaganda serbe që përmend vendet ku ishin gjetur “100 civilë të vrarë, të paidentifikuar” por, që e dinin se “ishin vrarë nga UÇK-ja”. Shpresoj se në fund të këtij kapitulli lexuesi do ta kuptojë se kush i ka vrarë ata! Tani, po ndalem vetëm në emrat që përmenden, sepse manipulimi me emra është treguar më i suksesshmi në përhapjen e gënjeshtërs se gjoja civilët e përmendur në këto lista ishin vrarë nga UÇK-ja.

Cili nga lexuesit e huaj e di se kush janë Ivan Radević-i, Ivan Obradović-i, Dragan Trifović-i Vukota Gvozdenović-i, Svetislav Ristić-i dhe Zoran Stanojević-i që janë të renditur në numrat

rendorë 36-41 në listën e civilëve serbë⁵³ që pretendohet se janë vrarë nga UÇK-ja? Jam i bindur se edhe ata që e kanë lexuar Kapitullin e Dytë të Pjesës së Parë të librit tim i kanë harruar emrat e gjashtë të rinjve serbë dhe malazez, të vrarë nga Shërbimi Sekret Serb në Kafenenë «Panda» në Pejë.

Ndriçimi i vrasjes së këtyre gjashtë të rinjve, vrasje që ishte bërë me urdhër të Shërbimit Sekret Serb është vetëm një pjesë e vogël e asaj që kishte bërë «eskadroni i vdekjes» me qëllim që “UÇK-ja të paraqitej në sytë e bashkësisë ndërkombëtare si një organizatë terroriste dhe t’u jepej zjarr ndjenjave antishqiptare në Kosovë dhe në tërë Serbinë.”⁵⁴

Megjithatë, zbulimi i këtij rasti u bë falë gatishmërisë së ish-shefit të Shërbimit Sekret Serb, Radomir Marković-it, që t’i ndriçojë vrasjet e kryera nga ky shërbim me shpresë se do të përfitojë në uljen e dënimit prej 40 vjet burg. Por, refuzimi i autoriteteve serbe që t’ia ulin dënimin Radomir Marković-it ndikoi që ky kriminel, “në kërkesën për falje të dënimit që ia drejtoi Kryetarit të Serbisë, Tomislav Nikolić-it, të kërcënojë se **do ta rrëzojë Serbinë në gjunjë nëse publikon listën e krimeve të bëra kundër serbëve dhe shqiptarëve në Kosovë.**”⁵⁵

Është interesant të përmendet se pikërisht në kohën kur personalitete nga strukturat më të larta politike dhe shtetërore të Serbisë dhe intelektualë serbë të fushave të ndryshme denoncojnë krimet kundër civilëve serbë dhe shqiptarë në Kosovë, të cilat regjimi i Millosheviqit i kishte kryer në funksion të stigmatizimit të UÇK-së; në kohën kur dëshmitarë serbë, pjesëmarrës të drejtpërdrejtë në këto tragjedi, dëshmojnë se kush kishte dhënë urdhër për këto krimet mizore; në kohën kur Shefi i Shërbimit Sekret Serb deklaroi se “nëse e publikon listën e krimeve të bëra kundër serbëve dhe shqiptarëve në Kosovë, Serbia do të rrëzohet në gjunjë”, në këtë kohë, të gjithë ata që ishin angazhuar në kumbarinë e nocioneve të sajura nga Shërbimi Sekret Serb vazhdojnë të trumbetojnë se këto krime janë kryer nga UÇK-ja! Sado paradoksale t’i duket dikujt, një pohim i tillë është plotësisht logjik në përputhje me verbërimin e tyre ideologjik!

Çështja e zhdukjes së kufomave që u përdor në kuadër të strategjisë së zhdukjes së gjurmëve të krimit krijoi trauma më të mëdha për familjarët e atyre që u futën në kategorinë e «të zhdukurve».

Në kapitujt paraprakë u trajtua gjerësisht kjo strategji dhe u hodh dritë mbi motivet e atyre që mohonin vërtetësinë e saj. Është neveritëse kur sheh se përkundër fakteve të panumërta që dolën në dritë për vrasjen dhe zhdukjen e gjurmëve të civilëve shqiptarë të vrarë në kuadër të politikës së gjenocidit në Kosovë, ka ende persona që vazhdojnë ta mohojë apo minimizojnë këtë realitet të dhimbshëm; përkundër fakteve se shumë nga pjesëmarrësit në këto krime kanë dëshmuar për tmerret që përjetuan shqiptarët, madje Shefi i Resorit për Siguri Publike në MPB të RS-së, gjenerali Vlastimir Đorđević-i, i cili për krimet e kryera ndaj shqiptarëve të Kosovës u dënua nga Gjykata Penale Ndërkombëtare për ish-Jugosllavinë me 27 vjet burg, u kërkoi falje publike shqiptarëve për krimet që ishin bërë ndaj tyre dhe për faktin se nuk i ishte kundërvënë strategjisë së fshehjes së krimit⁵⁶, kumbarët e përmendur gjatë tërë librit tim këmbëngulin se “zhdukja e kufomave ishte gënjeshtër natoiste”!

Është neveritëse kur sheh se pikërisht në kohën kur edhe vetë serbët filluan t'i ndriçonin krimet e kryera nga regjimi i Millosheviqit, Dick Marty, përmes raportit të lartpërmendur, u shndërrua në «kumbarën më të rrezikshëm» nga të gjithë ata që ishin angazhuar në funksion të kumbarisë së nocioneve që stigmatizonin UÇK-në si përgjegjëse e këtyre krimeve. Ai i ngriti në akuzë shpifjet që kishte përgatitur Shërbimi Sekret Serb kundër udhëheqësve të UÇK-së.

Krahas të gjitha shpifjeve kundër UÇK-së që ngërthen në vete ky raport, që ishin objekt i analizës në një kapitull tjetër të librit tim, Dick Marty bën edhe një shpifje të rëndë lidhur me personat që u zhdukën gjatë luftës së Kosovës.

Në paragrafin e 12 të Raportit të tij, Dick Marty e paraqet çështjen e të zhdukurve si çështje më urgjente humanitare. Mirëpo, përmbajtja e këtij paragrafi nxjerr në shesh se Dick Marty nuk brengoset aq shumë për “humanizëm”, por këtë çështje e përmend për të manipuluar.

Ai përmend se “nga 6005 dosjet e hapura nga Kryqi i Kuq për persona të zhdukur, përafërsisht 1400 persona janë gjetur të gjallë dhe 2500 trupa të tjerë janë gjetur dhe identifikuar. Shumica e mbetjeve mortore janë identifikuar si shqiptarë kosovarë.”⁵⁷

Manipulimet lidhur me numrin e të vrarëve dhe të atyre që konsideroheshin të zhdukur i trajtova gjerësisht në kapitullin për gjenocidin në Kosovë. Dick Marty i kthehet kësaj çështje në një formë të re! Ai nuk e mohon se “shumica e mbetjeve mortore janë shqiptar kosovar”! Por, përmes formës së papërcaktuar të fjalës “shumica”, Dick Marty përpiket të krijojë përshtypjen se numri i “të tjerëve” është i madh!

Jo vetëm për numrin e atyre që ishin identifikuar si të vrarë, por, edhe “për fatin e 1869 personave të zhdukur gjatë konfliktit”, për të cilët nuk dihej asgjë deri në kohën kur e shkroi raportin, Dick Marty përpiket të manipulojë. Ai thotë se “dy të tretat e këtij numri janë me origjinë shqiptare.”⁵⁸ Pra, 1/3 e këtij numri, që përbën një shifër rreth 600 persona, nënkuptohet të kenë qenë serbë dhe pjesëtarë të grupeve tjera etnike!

Por, publikimi i shifrave përfundimtare nga Ministria e Punëve të Jashtme të Serbisë përmes «Librit të Bardhë» të vitit 2000, dhe shifrat zyrtare për 100 civilë serbë të zhdukur dhe për 12 pjesëtarë të grupeve tjera etnike, apo shifrat e publikuara nga Qeveria e Serbisë në vitin 2001, për 155 serbë dhe malazez të zhdukur, e zhvesh më së miri manipulimin me statistika që përpiket të bëjë Dick Marty!

Dick Marty, që aq shumë i pëlqen të përmendë se bazohet në publikimet e shërbimeve inteligjente të shteteve të ndryshme, që nuk lë rast pa falënderuar autoritetet e Serbisë, këtë herë i la në heshtje shifrat e Shërbimit Sekret Serb që ishin publikuar në emër të qeverisë së Serbisë. Në këtë rast ai preferon të “bazohet në pohimet e Kryqit të Kuq dhe Zyrës për persona të zhdukur dhe forenzikë!

Propaganda e autoriteteve të reja serbe për personat e vrarë dhe të zhdukur pas vendosjes së trupave të KFOR-it në Kosovë gjeti një vend të rëndësishëm në raportin e Dick Marty-t.

Përkundër asaj se është i shtrënguar të pranojë se burimi ku ai mbështetet, Zyra për persona të zhdukur dhe forenzikë, ka rezerva⁵⁹ ndaj pohimeve për të zhdukurit pas datës 12 qershor

1999, Dick Marty ngul këmbë se “470 persona, prej të cilëve 95 janë shqiptarë ndërsa 375 jo-shqiptarë, shumica serbë, janë zhdukur pas kësaj date.”⁶⁰

Madje, edhe për statistikën e shqiptarëve që ishin zhdukur gjatë luftës Dick Marty “zbulon” se shumë prej tyre “ishin zhdukur nga UÇK-ja pas përfundimit të luftës!”

Për të “argumentuar” një qëndrim të tillë, në paragrafin 13 të raportit të tij, Dick Marty deklaroi se “kur flitet për të zhdukurit, është me rëndësi të theksohet se shumë familje të shqiptarëve kosovarë që kanë humbur ndonjë të afërm të tyre pas 12 qershorit të vitit 1999, kanë deklaruar një datë më të hershme të zhdukjes, nga frika se të dashurit e tyre mund të konsideroheshin si ‘tradhtarë’, të ndëshkuar nga UÇK-ja.” Krahës frikës që u atribuon familjarëve të personave të zhdukur, Dick Marty nuk e lë pa përmendur edhe “përfitimin material” në këtë rast. Sipas “zbulimit” të tij, “ligji kosovar për dëmshpërblimin e familjeve të ‘dëshmorëve’ nuk i përfshin personat e vdekur pas ardhjes së KFOR-it në Kosovë”⁶¹ dhe familjarët e personave të zhdukur i fshehin vrasësit e vërtetë për qëllime përfitimi material!

Fyerjeve të rënda që kishte bërë Xavier Raufer-i duke shpifur se gjoja “shqiptarët bëjnë show me kufomat e të vrarëve, shesin fëmijët e tyre për prostitucion, bëjnë biznes me fëmijët e tyre, rrëmbejnë kushëritat e veta për t’i ‘punësuar’ si prostituta vetëm e vetëm për të fituar 1 frangë nga zero franga”⁶², Dick Marty ua shton “fshehjen e vrasësve të familjarëve të tyre për të përfituar materialisht”! Një ide perverse e këtyre përmasave bëhet jo pse Dick Marty nuk i njeh shqiptarët, por, me qëllim që të shfajësohej Serbia për krimet e kryera në Kosovë dhe të stigmatizoheshin sidomos ata udhëheqës të UÇK-së “që ishte ngritur në pushtet falë mbështetjes së SHBA-ve dhe fuqive tjera perëndimore.”⁶³

Arroganca e Dick Marty-t shkon edhe më larg se kaq. Për të fshehur kriminelët e vërtetë dhe për t’ia veshur këto krime UÇK-së ai mundohet t’i paraqesë si realitet i pakontestueshëm! Madje, që të zhvendosë vëmendjen, Dick Marty akuzon autoritetet e Kosovës dhe të Shqipërisë për “mungesë bashkëpunimi në ndriçimin e fatit të serbëve të zhdukur, madje edhe kosovarëve shqiptarë që besohet se janë viktimat e krimeve të kryera nga anëtarët e UÇK-së.”⁶⁴ Refuzimi i autoriteteve shqiptare dhe atyre të Kosovës që të pranojnë gënjeshtren e lartpërmendur për realitetin, te Dick Marty “ngjall dyshime serioze sa i përket vullnetit politik për të zbuluar **TË VËRTETËN E PLOTË** rreth këtyre ngjarjeve.”⁶⁵ (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(5)

Transferimi i emrave nga listat e forcave serbe në listën e civilëve

Cilën “të vërtetë të plotë” dëshiron të zbulojë Dick Marty? Për mungesën e cilit vullnet politik shpreh ai dyshime? E vërteta e plotë rreth këtyre ngjarjeve dihet: vrasja e civilëve në Kosovë ishte bërë me urdhër të Shtabit Strategjik të Slobodan Millosheviqit për të stigmatizuar UÇK-në. Vetëm ata që janë të interesuar ta mbajnë gjallë propagandën e Millosheviqit mundohen ta lënë në heshtje faktin se shumica e rasteve që figurojnë në listën zyrtare serbe u ndriçuan se ishin kryer nga «eskadroni i vdekjes» që komandohej nga Shefi i Shërbimit Sekret Serb.

Sikur t’i kishte interesuar e “vërteta e plotë”, Dick Marty do të interesohej, për shembull, të dinte se ku mbetën 44 policët të cilët figuronin në listën e 274 policëve të vrarë nga UÇK-ja në botimin zyrtar të Qeverisë së Serbisë, në vitin 2000. A u “ringjallën” sepse në listën e vitit 2001 nuk figuronin në listën e policëve të vrarë? Apo pse u hoqën emrat e Duško Dolašević-it, Djordje Balošević-it dhe Boban Matić-it nga “lista e policëve të rrëmbyer dhe të zhdukur”?

Sikur të kishte qenë i interesuar, Dick Marty do të kishte zbuluar me lehtësi të madhe se policët e vrarë që ishin hequr nga lista e të vrarëve nuk ishin “ringjallur”, por ishin “transferuar” në listën e CIVILËVE të vrarë apo të zhdukur nga UÇK-ja!

Përsëri po i kërkoj falje lexuesit që po e rëndoј analizën me detaje rreth këtyre listave. Por, përmes këtyre “detajeve” është munduar të fshihet “puna e drejtë”, siç do të thoshte Carla Del Ponte!

Sikur t’u kishte hedhur një sy të vëmendshëm listave, Dick Marty do të kishte zbuluar se:

Milan Jovanović-i, i cili në botimin e vitit 2000 figuron në listën⁶⁶ e policëve të vrarë, në numrin rendor 5, në botimin e vitit 2001 figuron në listën e civilëve të rrëmbyer pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë. Dhe ky person figuron si i rrëmbyer dy herë. Në numrin rendor 334 ai u rrëmbye më 18 qershor 1999 në fshatin Babush të Ferizajt, ndërsa në numrin rendor 335, i njëjti person u rrëmbye më 22 qershor 1999 në Ferizaj!⁶⁷

Polici **Srećko Majanović**-i, sipas botimit të vitit 2000, numër rendor 48, f. 936, u plagos më 1 gusht 1998, u transferua në Akademinë Spitalore Ushtarake në Beograd, ku vdiq më 4 gusht 1998. Në botimin e vitit 2001, ai figuron në listën e civilëve të vrarë me numër rendor 44. f. 26;

Polici **Zoran Vasiljević**-i, i cili në botimin e vitit 2000 figuron në listën⁶⁸ e policëve të vrarë, në numrin rendor 81, në botimin e vitit 2001 figuron në numrin rendor 84, faqe 266, në listën e civilëve të rrëmbyer apo të zhdukur “pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë”;

Polici **Srdjan Stojković**-i, i cili në botimin e vitit 2000 figuron në listën⁶⁹ e policëve të vrarë, në numrin rendor 269, faqe 955, në botimin e vitit 2001 figuron në numrin rendor 872, faqe 338, në listën e civilëve të rrëmbyer apo të zhdukur “pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë”;

Polici **Predrag Mitić**-i, sipas botimit të vitit 2000, i vrarë më 15 maj 1999, në numër rendor 234, në botimin e vitit 2001, në numrin rendor 353, f. 170, shpallet si civil i vrarë në një “datë të papërcaktuar, pas ardhjes së forcave të KFOR-it në Kosovë”!

Polici **Djordje Ristić**-i, në botimin e vitit 2000, në numrin rendor 235, shpallet i vrarë më 15 maj 1999, ndërsa në botimin e vitit 2001, në numrin rendor 493, f. 183, ky person figuron në listën e civilëve të vrarë, “në një datë që nuk dihet, pas vendosjes së KFOR-it në Kosovë”;

Polici **Vasilije Stanković**-i, në botimin e vitit 2000, në numrin rendor 233, shpallet i vrarë më 15 maj 1999, ndërsa në botimin e vitit 2001, në numrin rendor 562, f. 189, figuron në listën e civilëve të vrarë, “në një datë që nuk dihet, pas vendosjes së KFOR-it në Kosovë”;

Mund të vazhdoj me fatin e policëve **Sladjan Milosavljević**-it, **Predrag Milosavljević**-it, **Ljubiša Mitrović**-it, **Nebojsa Jeftić**-it, **Dragan Stanković**-it dhe shumë policëve tjerë të vrarë që ishin hequr nga lista e punonjësve të vrarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë dhe që ishin “transferuar” në listën e civilëve të vrarë apo të zhdukur nga UÇK-ja.

Mund të sjell hollësira për fatin e policëve që në botimin e vitit 2000 figuronin në listën e policëve të rrëmbyer ose të zhdukur dhe të cilët, në botimin e vitit 2001, u “transferuan” në listën e civilëve të vrarë pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë: Djordje Balošević-i në numrin rendor 13, faqe 220, Duško Dolašević-i, numrin rendor 49, faqe 225, ndërsa Boban Matic-i figuron në numrin rendor 94, faqe 231. Përfundimi është i njëjtë: manipulim me listat për të manipuluar me opinionin publik.

“Transferimi” i emrave të policëve të vrarë dhe të atyre që konsideroheshin të zhdukur nga lista e policëve të vrarë dhe të zhdukurve në listën e civilëve të vrarë përbën vetëm një pjesë të realitetit të këtyre listave. Sa është numri i policëve që erdhën nga të gjitha qytetet e Serbisë për të luftuar në Kosovë, që u vranë në luftë me UÇK-në dhe emrat e tyre nuk u publikuan asnjëherë? Sa prej tyre u regjistruan në listën e civilëve të vrarë apo të zhdukur?

Çka mund të thuhet për autoritetet qeveritare të Serbisë të cilat nuk nguruan që emrat e policëve të publikuar si policë të vrarë t’i “transferojnë” në kategorinë e “civilëve të vrarë”.

Kur nuk nguruan ta bëjnë një gjë të tillë, lexuesi mund të imagjinojë se çka u bë me ata policë të vrarë, emrat e të cilëve nuk ishin publikuar më parë!

Sa është numri i vërtetë i ushtarëve të Armatës Jugosllave që u vranë në Kosovë e që regjimi i Millosheviqit i fshehu për t'ua veshur vrasjen e tyre NATO-s? Dallimi i numrit të ushtarëve të vrarë, emrat e të cilëve u publikuan në dy botimet zyrtare të Qeverisë së Serbisë, botimi i vitit 2001 në krahasim me atë të vitit 2000, është 341 ushtarë të vrarë më tepër!

Sikur t'i kishte lexuar listat e publikuara të civilëve të vrarë, të rrëmbyer apo të zhdukur, Dick Marty do të kishte kuptuar se diçka nuk është në rregull që autoritetet më të larta shtetërore të publikojnë dosje me të dhëna jo të plota për qytetarët e vet! Së paku do të kishte shtruar pyetjen se kush qëndron prapa personit në numrin rendor 31 në listën e të vrarëve pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë. Në këtë numër rendor publikohet vetëm mbiemri (Bjelić) ndërsa emri nuk i dihet⁷⁰! Dihet vetëm se është nga Vojvodina dhe se është vrarë me 13 qershor 1999. Për ata që nuk e dinë po përmend faktin se Vojvodina është rreth 400 km në veri të Kosovës dhe në kufirin e Serbisë me Hungarinë dhe Kroacinë! Çfarë ka lypur ky farë Bjelić-i në Kosovë, një ditë pas përfundimit të luftës? A ka pasur anëtarë të familjes që do ta shpallnin zhdukjen e tij dhe së paku t'u tregonin autoriteteve serbe emrin e saktë të tij. Në këtë mënyrë do ta shpëtonin shtetin serb të mos dukej qesharak që dy vjet e gjysmë pas datës kur pretendohet se ishte zhdukur ky person, ende nuk e paskan mësuar emrin e tij!

Kush qëndron pas numrave rendorë 34-35 ku sillet vetëm e dhëna se janë “bashkëshortët Bogdanović”?

E në numrin rendor 46? Një i vrarë për të cilin nuk e dinë as nga cili vend është, as moshën e as emrin. Jepet vetëm mbiemri i tij (Bukumirović) dhe thuhet se “është vrarë së bashku me policin Milorad Bulatović-in.”⁷¹ Kujtdo që i lexon të dhënat për këtë “civil” të vrarë do t'i shkonte ndër mend të verifikonte nëse jepen të dhëna plotësuese në rastin kur sqarohet vrasja e policit Milorad Bulatović-it. Por, më kot! Nuk ka asnjë të dhënë plotësuese sepse Milorad Bulatović-it nuk figuron në listën e publikuar të policëve të vrarë. Edhe ky polic i vrarë figuron vetëm në listën e civilë të vrarë!

E njëjta gjë edhe për Vujinović-i që figuron në numrin rendor 73: emri nuk i dihet⁷²! Vučić-i, numër rendor 92, emri nuk i dihet⁷³! Zlatković⁷⁴, pa emra! Jovanović⁷⁵, pa emër! Kizić⁷⁶, pa emër! Marušić⁷⁷, pa emër! Pešić⁷⁸, pa emër! Rajčić⁷⁹, pa emër! Stojanović⁸⁰, pa emër! Dhe shumë persona tjerë pa emra. Boško⁸¹, pa mbiemër! Živko⁸², pa mbiemër! Zoran⁸³, pa mbiemër! Ivica⁸⁴, emri i babës Velimir, por asnjërit nuk i dihet mbiemri! Ilija⁸⁵, pa mbiemër! Stoja⁸⁶, pa mbiemër!...

Në numrat 703-709 janë shtatë persona të cilëve nuk u publikohet as emri e as mbiemri!

U mungojnë emrat, u mungojnë mbiemrat, u mungojnë emrat dhe mbiemrat e megjithatë shpallen si civilë të vrarë nga UÇK-ja pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë!

E njëjta gjë përsëritet edhe në listën e personave të rrëmbyer dhe të zhdukur pas vendosjes së KFOR-it në Kosovë: persona pa emra, persona pa mbiemra, persona pa emra e pa mbiemra por që pretendohet të jenë rrëmbyer apo zhdukur nga UÇK-ja!

Gjatë tërë luftës në Kosovë pushteti i Beogradit në asnjë rast nuk e pranonte se njësitë kriminale të njohura me emrat «Škorpioni», «Šakali», «Tigrovi», «Žute ose», «Knindže», «Crvene beretke» e të tjera ishin nën kontrollin e pushtetit. Një pjesë e krimeve më të tmerrshme u bënë nga këto njësi që cilësoheshin si njësi “paramilitare”.

Do t’i isha lutur lexuesit që ka mundësi të konsultojë internetin që të ndalen dhe të shohin një video të shkurtër prej 1 minute e 20 sekondash për të parë bashkëveprimin e forcave qeveritare dhe të atyre “paramilitare” në shkatërrimin e Kosovës! Video (<http://www.youtube.com/watch?v=k7gEMEnpo0E>) e sugjeroj jo për të bindur dikë se këto njësi bashkëvepronin dhe ishin nën drejtimin e shtetit serb. Për këtë çështje kam sjellë argumente të mjaftueshme në kapitullin për gjenocidin. Kjo video sjell pamje ku pjesëtarët e agresorëve serbë, me uniforma dhe pa uniforma plaçkitin dhe djegin fshatra shqiptarë!

Në kontekstin që po trajtoj, dëshiroj të tërheq vëmendjen se shteti që nuk pranonte se i kishte nën kontroll këto njësi “paramilitare” nuk publikonte as pasojat që kanë patur këto njësi kur janë përballur me UÇK-në. Për këtë arsye, në botimet zyrtare të qeverisë serbe, kategoria e “paramilitarëve të vrarë, të rrëmbyer apo të zhdukur” nuk ekziston. Por, një pyetje shtrohet lidhur me ta: në cilën listë u renditën “paramilitarët” e vrarë apo të zhdukur gjatë luftës në Kosovë?

Sa prej personave të lartpërmendur që nuk u dihej emri apo mbiemri, ose të atyre që nuk u dihej as emri e as mbiemri ishin “paramilitarë” të vrarë me “veshje civile”? Sa prej atyre që figurojnë në listën e të zhdukurve ishin “paramilitarë”? Apo kush fshihet prapa emrave Dika, Daniela, Dejan, Ilia, Momo, Slaviša dhe Slobodan që figurojnë në faqen 349, të cilëve nuk u dihet mbiemri, por që janë zhdukur nga UÇK-ja?

Përderisa “paramilitarët” nuk mund të figuronin as në listën e pjesëtarëve të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë e as në listën e Armatës Jugosllave, atëherë e vetmja kategori që mbetej ku mund të sistematizoheshin humbjet e “paramilitarëve serbë” ishin “listat e civilëve të vrarë, të rrëmbyer apo të zhdukur nga UÇK-ja”!

Mospublikimi i plotë i të gjitha emrave të policëve dhe ushtarëve të vrarë gjatë luftës me UÇK-në, “transferimi” i policëve të vrarë nga lista e pjesëtarëve të vrarë të Ministrisë së Punëve të Brendshme në listën e civilëve të vrarë pas vendosjes së forcave të KFOR-it në Kosovë dhe mungesa e humbjeve të “paramilitarëve” mundësojnë ndriçimin e shifrave të publikuara nga Qeveria e re e Serbisë për 709 “civilë” të vrarë dhe 1002 “civilë” të rrëmbyer apo të zhdukur pas përfundimit të luftës dhe vendosjes së KFOR-it në Kosovë.⁸⁷

“Paramilitarë” të armatosur, në tesha civile, së bashku me policë, pranë tre civilëve shqiptarë të ekzekutuar në Fushë Kosovë

Mund të vazhdoj edhe me rastet tjera të manipulimit por, thelbi mbetet i njëjtë: prezantimi i vrasjeve të pjesëtarëve të forcave policore, ushtarake “paramilitare” dhe të aparateve tjera të dhunës shtetërore serbe si “viktima civile”. Por, do të mjaftohem edhe me një rast të fundit të kësaj natyre.

Më 6 nëntor 1998, mediat serbe njoftuan se në këtë ditë, në orën 11, në fshatin Dubravë të Komunës së Rahovecit, “në territorin e kontrolluar nga terroristët e UÇK-së ishin zhdukur dy serbë: Ilija Vujošević-i dhe Dejan Djetlov-i.”⁸⁸ Më 9 nëntor u publikuan fotografitë e tyre të vrarë!

*Policët serbë Ilija Vujošević-i dhe Dejan Djetlov-i të vrarë
në “veshje civile”*

Pas spekulimeve të shumta që i bënë mediat serbe publikimit të fotografive të dy serbëve të vrarë, në veshje civile, në botimin e janarit të vitit 1999, në atë të vitit 2000 dhe atë të vitit 2001, Shërbimi Sekret Serb pranon se fjala ishte për “dy punonjës të Sekretariatit të Punëve të Brendshme të Prishtinës, të cilët ishin vrarë në detyrë ‘humanitare’. Ata kishin qenë duke furnizuar me ushqim njësitë e forcave policore që luftonin me terroristët shqiptarë.”⁸⁹

Nuk mund ta di se sa vetë e kanë lexuar njoftimin e mëvonshëm që nuk bëhej fjalë për civilë të vrarë por për pjesëtarë të forcave policore të Stacionit Policor të Prishtinës, të vrarë në Komunën e Rahovecit rreth 60 km larg nga vendi i punës. Ajo që është e sigurt ka të bëjë me faktin e pamohueshëm që shpërndarja e këtyre fotove në mediat serbe, e shoqëruar me propagandën tjetër, ka pasur efekte të mëdha në krijimin e opinionit se “UÇK-ja vraste civilë”.

Krahas manipulimit me listat e pjesëtarëve të Ministrisë së Punëve të Brendshme, pjesëtarëve të Armatës Jugosllave, të “paramilitarëve” dhe të civilëve të përkatësisë etnike serbe, malazeze dhe të grupeve të tjera etnike, nuk mungoi as manipulimi i qeverisë serbe me civilët e vrarë shqiptarë.

Shembujt e lartpërmendur janë argumente të mjaftueshme për të nxjerrë në dritë faktin se politika e regjimit të Millosheviqit dhe e pasardhësve të tij ndryshojnë kohën dhe datat e vrasjeve të policëve, ushtarëve dhe “paramilitarëve” serbë dhe i transferojnë në listat e civilëve të vrarë pas përfundimit të luftës.

Këtë praktikë manipulimi, të aplikuar nga regjimi i Millosheviqit, Dick Marty përpiket t’ua veshë shqiptarëve të Kosovës. Pa u mbështetur në asnjë provë, me paturpësinë më të rëndë

shpif se gjoja shqiptarët i fshehin vrasësit e familjarëve të tyre për të përfutur materialisht duke i deklaruar se janë vrarë gjatë luftës!

Të shohim listën e civilëve shqiptarë të vrarë, vrasjen e të cilëve regjimi i Millosheviqit, pasardhësit e Millosheviqit dhe kumbarët e sajimeve të këtyre regjimeve ia atribuojnë “terroristëve të UÇK-së”. (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(6)

E vërteta e plotë

Po filloj me rastin e vrasjes së Fehmi Aganit.

Edhe pse e **vërteta e plotë** për vrasjen e Fehmi Aganit, sociologut dhe politikanit të shquar të Kosovës, dihet prej kohësh, propaganda e mbeturinave të regjimit të Millosheviqit dhe ata që

janë angazhuar në kumbarinë e sajimeve të Shërbimit Sekret Serb, vazhdojnë t'ia atribuojnë këtë vrasje “terroristëve të UÇK-së”.

Të gjithë ata që kanë dashur ta dinë **të vërtetën e plotë** rreth këtij rasti, kanë pasur mundësi të mësojnë se Fehmi Agani u arrestua nga policia serbe më 6 maj 1999, në prani të familjarëve të tij dhe shumë qytetarëve të tjerë. Me qëllim që kjo vrasje të mos paraqitej si vrasje e përgatitur nga strukturat e larta shtetërore, menjëherë pas vrasjes së Fehmi Aganit, Gjykata e Qarkut në Prishtinë, që ende kontrollohej nga regjimi i Millosheviqit, ngriti kallëzim penal kundër policëve serbë Predrag Nikolić-it dhe Zoran Dzeletović-it.

Ndriçimi i këtij rasti iu besua gjykatësës hetuese Danica Marinković-it, të cilës regjimi i Millosheviqit ia kishte besuar shumë procese gjyqësore. Ishte e njëjta gjykatëse që u implikua në montimin e procesit gjyqësor kundër vëllezërve Mazreku; e njëjta gjykatëse të cilës i ishte besuar të “ndriçonte” se në Reçak “nuk ishin vranë civilë shqiptarë”, por, gjoja ushtarë të UÇK-së⁹⁰; e njëjta gjykatëse të cilës iu besuan shumë lëndë kur duhet të dëshmohej se thëniet e zyrtarëve të Beogradit ishin të “vërteta”!

Si edhe në rastet tjera, qëndrimi i Danica Marinković-it ishte i njëjtë: faji ishte i shqiptarëve! Kjo gjykatëse i liroi policët serbë, Predrag Nikolić-in dhe Zoran Dzeletović-in, me arsyetimin se “e kishin kryer punën e tyre ndershmërisht.”⁹¹

Se sa “ndershmërisht” e kishin kryer punën e tyre policët serbë, dëshmon humanistja e njohur serbe, Nataša Kandić-i. Në shkrimin e titulluar «E vërteta shqetësuese»⁹² ajo tregoi se “të njëjtën ditë kur kishin vranë Fehmi Aganin, më 6 maj 1999, në hekurudhën Lipjan-Fushë Kosovë, të njëjtët policë i vranë edhe pesë anëtarë të familjes Blakqori: Miradijen (50 vjeç), Fehmiun (60 vjeç) Labinotin (14 vjeç), Mehmetin (56 vjeç) dhe gruan e tij, Sabilen (50 vjeç). Edhe për këto vrasje u ngrit kallëzim penal kundër Predrag Nikolić-it, Zoran Dzeletović-it dhe një polici tjetër të stacionit policor të Fushë Kosovës. Pastaj i tërë dokumentacioni u bart në Serbi ose u asgjësua.”⁹³

Meqë policët serbë i “kishin kryer ndershmërisht” vrasjet dhe gjykatësja hetuese, Danica Marinković-i, e kishte “ndriçuar ndershmërisht” këtë krim, zyrtarët e lartë të Shërbimit Sekret Serb, në botimin e vitit 2003 të «Librit të Bardhë»⁹⁴, në faqen 22, ia atribuojnë UÇK-së vrasjen e Fehmi Aganit!

Cilën “të vërtetë të plotë” dëshirojnë të “zbulojnë” Dick Marty dhe të gjithë ata që u angazhuan në kumbarinë e sajimeve të Shërbimit Sekret Serb? Të vërtetën e Danica Marinković-it apo faktin se dorasit e këtij krimi të shëmtuar janë policët serbë: Predrag Nikolić-i dhe Zoran Dzeletović-i, të cilët nuk bënë asnjë ditë burg për krimet e kryera?

Realisht Dick Marty-t dhe bashkëmendimtarëve të tij nuk u intereson e vërteta as për vrasjen e Fehmi Aganit e as e vërteta për vrasjet tjera. Sikur Dick Marty dhe ithtarët e sajimeve serbe të kishin qenë të interesuar të dinin të “vërtetën e plotë”, ata kanë pasur mundësi të informohen edhe për vrasjen e avokatit të njohur shqiptar të Kosovës, Bajram Kelmendit dhe të dy djemve të tij, Kushtrimit 18 vjeç dhe Kastriotit 31 vjeç. Madje, vetëm duke u bazuar në informatat e organizatave serbe për mbrojtjen e të drejtave të njeriut do të kishin mësuar të vërtetën e plotë

se familja e avokatit shqiptar, që dyshohej se i kishte dhënë Gjykatës Penale Ndërkombëtare për ish-Jugosllavinë dëshmi për krimet serbe në Kosovë, u keqtrajtua në sy të fëmijëve dhe pas keqtrajtimit që iu bënë Bajramit, Kastriotit dhe Kushtrimit, “policia serbe i kishte thënë Kastriotit që t’i puthte fëmijët e vet për t’u dhënë lamtumirën e fundit!”⁹⁵ Ata u ekzekutuan më 24 mars 1999!

Por jo! Atyre nuk u intereson kjo e vërtetë! Atyre u intereson e “vërteta” e Danica Marinković-it që i kualifikon kriminelët serbë si “punonjës që e kanë kryer punën e tyre ndershmërisht” dhe si “humanë”, sepse i kishin mundësuar Kastriotit t’i puthte fëmijët e vet para se ta vrisnin!

Renditja e Bajram Kelmendit dhe dy djemve të tij, Kastriotit dhe Kushtrimit, në numrat 237, 238 dhe 239 të listës së civilëve të vrarë e që Shërbimi Sekret Serb ia vesh UÇK-së bëhet me shpresën dhe bindjen se shumica dërrmuese e atyre që i lexojnë botimet në gjuhën angleze⁹⁶ apo frënge të “librave të bardhë” nuk e dinë se cilët janë këta persona.

Edhe pse emrat e tyre figurojnë nga fundi i listës, unë i përmenda në fillim me qëllim që lexuesi ta kuptojë më mirë kontekstin e rrëfimit të humanistes serbe, Nataša Kandić-it, që po sjell në vijim.

Në shkrimin e titulluar «E vërteta shqetësues», drejtuesja e Fondit për të Drejtën Humanitare në Serbi përshkruan rrethanat e vështira me të cilat ishte ballafaquar në një rast në Kosovë.

“Gjatë bombardimeve të NATO-s”- shkruan Nataša Kandić-i- “kur kam qëndruar në Kosovë, jam frikuar më shumë nga policia serbe, nga formacionet paramilitare dhe nga mbrojtësit e serbëve siç ishte gjykatësja Danica Marinković-i (...) Në heshtjen që mbretëronte në Serbi dhe në Kosovë, secili që do të mendohej të ndihmonte shqiptarët do të shpallej armik, spiun dhe tradhtar. Më 27 maj 1999, në ditën kur u shpall aktakuza kundër Millosheviqit, policia më ndaloi në postbllokun e Lipjanit⁹⁷. Isha nisur për në Prizren që t’i dërgoja gruan dhe fëmijën e kryeredaktorit të gazetës «Koha Ditore». Shoferin tim e mbajtën ndaras nga ne nën kërcënimin se do ta vrisnin si çdo njërin tjetër që fliste anglisht. Kur u thashë se ku isha duke shkuar dhe arsyet pse isha duke shkuar, ata filluan të bërtasin, të më quajnë spiune, tradhtarë... Më kërcënuan se do të më akuzonin për spiunim. Më frikësonin se do të më përpinte terri dhe se do ta shpallnin se isha zhdukur në territorin e UÇK-së... U thashë se mund të më merrnin, siç bënin edhe me shqiptarët, por nuk do të heshtja për atë që bëhej në Kosovë.”⁹⁸ “U thashë: Keni vrarë Fehmi Aganin, keni vrarë Bajram Kelmendin dhe djemtë e tij, i keni vrarë fshatarët, gratë dhe fëmijët...”⁹⁹

Fatmirësisht, Nataša Kandić-i është gjallë dhe shpëtoi nga një ekzekutim i mundshëm! Në të kundërtën ajo do të figuronte në listën e civilëve të vrarë nga UÇK-ja dhe nuk përjashtohet hipoteza që gjykatësja hetuese, Danica Marinković-i, t’i kishte “zbuluar vrasësit” në mesin e “terroristëve shqiptarë”!

Sikur “ta kishte përpirë terri Nataša Kandić-in dhe të ishte zhdukur në territorin e UÇK-së” lexuesi mund ta imagjinojë se çka do të kishin shkruar Dick Marty, Carla Del Ponte, Christophe Châtelot-ja, Renaud Girard-i, Regis Debray-ja, Bo Adami, Jürgen Elsässer-i,

Patrick Barriot-i, John Laughland-i, Serge Halimi, Jean-Marie Lepen-i, Dominique Vidal-i, Bernard Lugan-i, Dominique Venner-i, Philippe Conrad-i, Jean-Arnauld Derens-i, Pierre Péan-i, Xavier Raufer-i dhe të gjithë ata që për shkak të verbimit të tyre ideologjik me «antiamerikanizëm» u angazhuan në kumbarinë e stigmatizimit të UÇK-së.

Sikur “ta kishte përpirë terri Nataša Kandić-in dhe të ishte zhdukur në territorin e UÇK-së” lexuesi mund ta imagjinojë se çka do të kishin shkruar Veton Surroi, Halil Matoshi, Arben Idrizi, Imer Mushkola dhe pjella e ideologjisë së “patriotëve jugosllavë”.

Fatmirësisht është gjallë! Them fatmirësisht, jo vetëm për faktin se listës së civilëve të vrarë që ia vishnin UÇK-së do t’i shtohet edhe një emër, jo vetëm për faktin se kjo humaniste e përmasave botërore dhe Fondi për të Drejtën Humanitare që drejtohet prej saj ka dhënë një kontribut jashtëzakonisht të madh në ndriçimin e një pjese të asaj që ka ndodhur në këtë pjesë të Evropës, por, sidomos për faktin se një njeri i pafajshëm i ka shpëtuar vrasjes.

Po vazhdoj me listën.

Në të njëjtën ditë kur u vra Bajram Kelmendi dhe djemtë e tij, forcat policore serbe vranë profesorin e Universitetit të Prishtinës, Latif Berishën, që në atë kohë ishte Kryetar i LDK-së për qytetin e Mitrovicës. Po ashtu, në të njëjtën kohë u ekzekutua Agim Hajrizi, cili ishte Kryetar i Kuvendit të Bashkimit të Sindikatave të Pavarura të Kosovës. Agim Hajrizi u vra së bashku me nënën e vet, Nazmien dhe me djalin e tij Ilirin, i cili ende nuk i kishte mbushur 13 vjeç.

Të gjithë ata që kanë qenë të interesuar ta dinë “të vërtetën e plotë” kanë pasur mundësi të informohen se për vrasjet e lartpërmendura u ngrit kallëzim penal kundër policit serb Nenad Pavićević-it.

Ky kriminel nuk u paraqit në seancën gjyqësore në procesin kundër tij dhe “në mungesë gjykata e dënoi me 20 vjet burg.”¹⁰⁰ Jo vetëm që mungoi ditën e gjykimit, por, Nenad Pavićević-i nuk vuajti asnjë ditë dënim. Ai mungon edhe në burg!

Edhe pas dënimit të Nenad Pavićević-it për këto vrasje, emrat e tyre figurojnë në listën e civilëve që pretendohet se i ka vrarë UÇK-ja¹⁰¹.

Mospranimi i sajimeve serbe për t’ia veshur UÇK-së krimet e kryera me urdhër të Shërbimit Sekret Serb interpretohet nga Dick Marty dhe kumbarët e lartpërmendur si “mungesë e vullnetit politik për të ndriçuar të vërtetën për këto ngjarje”! Ndërsa pjella e “patriotëve jugosllavë” këmbëngulin se gjoja në Kosovë është imponuar “Kodi i heshtjes”!

Për ç’mungesë vullneti politik flet Dick Marty në raportin e tij dhe ata që kërkojnë të thehet “Kodi i heshtjes”? Vullnetin që të pranohet gënjeshtër për realitet dhe të humben gjurmët e kriminelëve të vërtetë?! Vullnet që të akuzohet SHIK-u për krimet që i ka kryer Shërbimi Sekret Serb!

Pesëmbëdhjetë vjet pas kryerjes së krimeve në Mitrovicë, EULEX-i arrestoi Oliver Ivanović-in, liderin e Iniciativës Qytetare Serbe SDP-së¹⁰², i cili vazhdimisht akuzonte UÇK-në për vrasjen e civilëve, sidomos të atyre që i shpallnin si “besnikë ndaj Republikës së Serbisë”!

Ky lider politik serb gjatë luftës në Kosovë ishte komandant i Stacionit Policor në Mitrovicë në kuadër të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Republikës Federale të Jugosllavisë.

Oliver Ivanović-i, në bashkëpunim me policët Dragolub Delibašić-in, Ilija Vujačić-in, Nebojša Vujačić-in dhe Aleksandar Lazović-in kishin dëshmuar “vullnetin e tyre politik” të ekzekutojnë Fatmir Mustafën, Skender Paqaradën, Avni Abazin, Mehmet Sefarin, Isa Mustafën, Xhemshit Smajlin, Behxhet Ferizin, Mentor Mehanën, Shefki Kosumin dhe shumë shqiptarë tjerë¹⁰³.

Akuza e Dick Marty-t për “mungesë vullneti politik nga ana e autoriteteve shqiptare dhe atyre të Kosovës” dhe për gjoja imponimin e “Kodit të heshtjes” janë akuza të kopjuara nga politikanët e llojit të Oliver Ivanović-i dhe Shërbimit Sekret Serb, të cilët kishin “vullnet politik” që të vrisnin civilë të pafajshëm dhe të kërkonin “vullnet politik” për zbulimin e vrasësve “në mesin e UÇK-së”!

Për 26 civilë shqiptarë të vrarë në politikën e gjenocidit serb në Kosovë, Oliver Ivanović-i u dënua me 9 vjet burg! Ndërsa Sami Lushtaku, për një person, identiteti i të cilit nuk dihet, kufoma e të cilit nuk është gjetur dhe arma e krimit nuk ekziston u dënua me 14 vjet burg! Ja se për çfarë vullneti politik angazhohen ata që kanë hy në ingranazhet e politikës serbe për të fshehur krimin e gjenocidit.

Në kapitullin ku trajtoj Konferencën e Rambujesë lexuesi ka mundësi të njihej me rritjen e intensitetit të krimeve kundër civilëve shqiptarë dhe akuzat zyrtare se prapa këtyre vrasjeve gjoja qëndronin “terroristët shqiptarë”.

Në listën e publikuar në botimin e vitit 2000 të «Librit të Bardhë», nga numri rendor 170 e deri në numrin rendor 231 u përfshinë të gjithë civilët shqiptarë të vrarë gjatë kësaj periudhe që u cilësuan nga propaganda serbe si “shqiptarë besnikë ndaj Republikës së Serbisë të vrarë nga UÇK-ja”. Aty janë edhe Sebahate Zukaj (17 vjeçare), Vlora Humolli (18 vjeçare), Agon Ajeti (20 vjeç), Xhemajl Smaçi (20 vjeç), Driton Loku (20 vjeç) djali i veprimtarit të shquar të çështjes kombëtare, Gafurr Lokut, Adriana Abdullahu (23 vjeçare), aktorja e re e teatrit, dhe shumë të rinj të tjerë që nuk kishin as moshë për ta dëshmuar “besnikërinë e tyre ndaj Republikës së Serbisë”.

Vrasja e civilëve nga Shërbimi Sekret Serb në funksion të stigmatizimit të UÇK-së si organizatë terroriste që gjoja i “vret shqiptarët besnikë ndaj Republikës së Serbisë” paraqet një krim të dyfishtë, sepse kjo formë përdhos kujtimin për viktimat e dhunës serbe.

Të shpallet Fehmi Agani si “shqiptar besnikë ndaj Republikës së Serbisë”, ky profesori i Universitetit të Prishtinës, nënkryetar i LDK-së dhe përfaqësues i Delegacionit shqiptar të Kosovës në Konferencën e Rambujesë; të shpallet Gafurr Loku si “shqiptar besnik ndaj Republikës së Serbisë”, ky veprimtar i çështjes kombëtare shqiptare, të cilin pushteti i ish Jugosllavisë e kishin përndjekur tërë jetën dhe që vuajti 8 vjet e gjysmë burg për shkak të

angazhimit për të drejtat kombëtare shqiptare¹⁰⁴; të shpallen Agim Hajrizi, Latif Berisha, Bajram Kelmendi dhe shumë veprimtarë të tjerë të çështjes shqiptare se gjoja ishin “shqiptarë besnikë ndaj Republikës së Serbisë” është përpjekje për të përdhosur dhe vrarë edhe veprimtarinë e tyre për çlirimin e Kosovës.

Por përpiluesit e listave të këtilla dhe shpërndarja e tyre në qarqet politike, diplomatike dhe mediatike janë nisur nga parimi se janë të rrallë lexuesit e huaj që e dinë se cilët janë Fehmi Agani, Gafurr Loku, Agim Hajrizi, Latif Berisha, Bajram Kelmendi apo cilido qoftë civil i vrarë shqiptar që figuron në këtë listë si i vrarë nga UÇK-ja. Për shumicën absolute të lexuesve të huaj të këtyre listave emrat janë të panjohur siç janë të panjohura edhe rrethanat e vrasjeve të tyre. Dhe në këtë kontekst nuk përjashtohet mundësia që dikush, në mungesë të informatave të sakta, të bjerë pre e propagandës serbe. Por, një gjë e tillë nuk mund të thuhet për kumbarët e llojit të Dick Marty-t dhe pjellën e “patriotëve jugosllavë”. Atyre nuk u intereson e vërteta! Atyre u intereson të “gjejnë prova” që do të arsyetonin dyshimet se “amerikanët kishin mbështetur grupet mafioze dhe kriminale në Kosovë, për të krijuar pretekstin e ndërhyrjes në Evropë”! (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(7)

E vërteta e plotë (vazhdim)

Në këtë përpjekje për të “gjetur provat e nevojshme” për krimet që i visheshin UÇK-së, Dick Marty-i falënderon¹⁰⁵ vetëm Prokurorin special për krime lufte në Beograd, i cili i ka ofruar bashkëpunimin dhe gatishmërinë e nevojshme. Puna e UNMIK-ut, Gjykatës Penale Ndërkombëtare për ish-Jugosllavinë dhe sidomos e shqiptarëve është zhgënjyese për Dick Marty-n! Krahas revoltës që shpreh për “mungesën e bashkëpunimit të autoriteteve kosovare dhe shqiptare në gjetjen e fatit të serbëve të zhdukur” ai fajëson edhe “popullatën e Kosovës që nuk ka dhënë informata mbi varrezat masive ku janë groposur viktimat serbe.”¹⁰⁶

Varreza masive të civilëve serbë të vrarë?! Hipokrizi e llojit të vet!

Në listën përfundimtare të publikuar nga Ministria e Punëve të Jashtme të Jugosllavisë në muajin mars të vitit 2000, për tërë periudhën nga 1 janari i vitit 1998 e deri më 10 qershor 1999 ishin vrarë 75 civilë serbë! Për të gjitha rastet tregohet vendi i vrasjes dhe atyre që u intereson mund t’i vizitojnë edhe varrezat e tyre.

Në këtë libër propagandistik të regjimit të Millosheviqit nuk flitet në asnjë rast për varreza masive. Edhe për 100 civilët e vrarë, që “nuk kishin mundur të identifikohen”, por që e dinin se gjoja i kishin vrarë “terroristët e UÇK-së”, përmenden emrat e vendeve ku janë gjetur kufomat dhe në asnjë rast nuk përmendet ekzistimi i varrezave masive!

Të propagandohet për “varreza masive të civilëve serbë”, siç bën Dick Marty në raportin e lartpërmendur, është më shumë se gënjeshtër: është përpjekje për t’u treguar më ekstremist se ekstremistët e propagandës së regjimit të Millosheviqit.

Sikur t’u interesonte të shihnin të vërtetën e plotë të këtyre listave ata do të kishin mundur të konstatonin se diçka nuk është në rregull me këto lista. Edhe pa i njohur personat e këtyre listave, numrat rendorë 261, 262 dhe 263 ngjallin dyshim te çdo lexues i vëmendshëm. I njëjti person për të cilin pretendohet se ishte vrarë nga UÇK-ja në numrin rendor 261 paraqitet si Fljora Shabani, ndërsa në numrat rendorë 262 dhe 263 ky person paraqitet si Flore Shabani!

Data e vrasjes dhe vendi i vrasjes është i njëjtë. Mungesa e vitit të lindjes në të tri rastet, duhej të ngjallte dyshime sepse, për rastet tjera publikohet, së paku, vitit i lindjes!

261. Fljora Šabani from the village of Vlaštica (Gnjilane). Killed on 1 May 1999 in this village.

262. Flore Šabani from the village of Vlaštica (Gnjilane). Killed on 1 May 1999 in this village.

263. Flore Šabani from the village of Vlaštica (Gnjilane). She was killed on 1 May 1999 in this village.

264. Nadžija Bunjaku (1927) – from Gnjilane. Killed on 7 May 1999 at about 01:30 a.m. in Gnjilane.

265. Ahmet Kokolari (1925) – from Štimlje. Killed on 10 May 1999 in Štimlje at his house.

266. Ismailj Ademi (1916) – from the village of Košare (Uroševac). Killed on 14 May 1999 at his home, together with his wife, Fatima.

267. Fatima Ademi (1918) – from the village of Košare (Uroševac). Killed on 14 May 1999 at her home, together with her husband Ismailj.

268. Hasan Ademi (1909) – from the village of Košare (Uroševac). Killed on 14 May 1999 at his home together with Ismailj and Fatima Ademi.

269. Rahim Rahmoni (1928) – from the village of Jerli Sadovina (Vitina). Killed on 16 May 1999 at about 12:50 p.m. in this village.

*Lista e civilëve shqiptarë që pretendohen se janë
vrrarë nga UÇK-ja¹⁰⁷*

Sikur t'u kishte interesuar e vërteta e plotë, ata do të kishin shkuar në fshatin Vlashtice, toponim serb për fshatin Llashticë të Komunës së Gjilanit, dhe të kishin pyetur për vrasjen e këtij personi. Për ta gjetur këtë fshat nuk do ta kishin pasur aspak të vështirë sepse në tërë Kosovën ka vetëm një fshat që mban toponimin Vlashtice (Llashticë). Sikur ta kishin bërë një gjë të tillë atëherë do të kishin mësuar të vërtetën mbi aktet gjenocidare që ndodhën në këtë fshat më 30 prill 1999 dhe do të ishin informuar se prapa emrave Fljora Shabani dhe Flore Shabani qëndron vajza 13 vjeçare, Vlora Shabani!

Secilit që i ka interesuar të mësojë se çka kishte ndodhur në këtë fshat, ka pasur mundësi të njihet me detajet e tragjedisë që përjetuan banorët e Llashticës.

Dy javë pasi forcat serbe vranë Ali Selimin, Enver Murselin, Ymer Rashitin, Lulzim Musliun, Rukije Ramushin, Habibe Ramushin, Nezir Ramushin, Xhyzide Hasanin dhe Lirim Shabanin¹⁰⁸, më 30 prill 1999 filloi akti i dytë i tragjedisë në këtë fshat.

Gjatë sulmeve të kësaj dite banorët e Llashticës që kishin mbetur pa ikur nga fshati u detyruan nga forcat serbe të tubohen në shtëpi dhe u ekzekutuan. Me këtë rast u vranë Hysen Hyseni, Ajshe Hyseni, Fazli Hyseni, Arife Hyseni, Driton Hyseni, Mirije Hyseni, Blerim Halili, Rifat Shabani, Selami Shabani, Zijavere Shabani, Fisnik Shabani, Sylejman Ibishi dhe Xhavit Berisha.

Pas ekzekutimit të fshatarëve, forcat serbe u vunë zjarrin shtëpive ku ishin kufomat me qëllim që të fshihnin gjurmët. Pasi i dogjën, shtëpitë u rrafshuan me buldozer. Nga këto operacione “u dogjën 123 shtëpi dhe 137 objekte ndihmëse. U plaçkitën 90 traktorë, 120 moto kultivatorë, 3 autokombajna, 3 kombibusa, një kamion, 130 vetura dhe 680 kafshë.”¹⁰⁹

Nga kjo tragjedi, nëpër zjarrin dhe tymin e shtëpive dhe të kufomave që digjeshin, të plagosur rëndë sa edhe forcat serbe i morën për të vdekur, arritën të shpëtojnë Vlora Shabani, Deli Hyseni, Drita Hyseni, Ymer Ibishi dhe Nehat Shabani.

Vlora Shabani, kjo vajzë 13 vjeçare, nuk kishte vdekur! Ajo u mbijetoi plagëve dhe është dëshmitare e gjallë e tmerrit kur u vranë, në praninë e saj, babai, Selamiu (mësues i fshatit), nëna e saj Zijaverja, vëllai, Fisniku, që ishte vetëm 3 vjeçar dhe gjyshi i saj, Rifati.

Sikur të kishin qenë të interesuar, ata do ta kishin mësuar të vërtetën e plotë për këtë vajzë që figuron në listën e civilëve të vrarë që i vishen UÇK-së. Do ta kishin kuptuar edhe arsyen e vërtetë pse në botimin e vitit 2001 u fshi emri i saj dhe në listën e “viktimave të terroristëve shqiptarë” nuk figurojnë as Fljora Shabani e as Flore Shabani!

Kushdo që do të kishte zbuluar të vërtetën e plotë për këtë rast, do të kishte vazhduar me emrat tjerë që vijnë në këtë listë. Kjo do t'i kishte sjellë te e vërteta tjetër. Naxhije Bunjaku (Nadjija Bunjaku në transkriptimin anglisht), në numrin rendor 264, e moshës 72 vjeçare, e vrarë më 7 maj 1999 në Gjilan, u vra nga forcat “paramilitare” serbe.

Para agimit të ditës së 7 majit 1999, në 01h30, Predrag Janković-i, Dušan Panajotović-i dhe Zoran Stević-i, që konsideroheshin si pjesëtarë të grupeve “paramilitare” serbe, hynë në shtëpinë e familjes Bunjaku dhe kërkuan djalin e vetëm të kësaj familje, Shkëlzen Bunjakun. Naxhija u përpoq t'i pengonte “paramilitarët” që të mos hynin në dhomën ku ishin fëmijët e Shkëlzenit. Meqë nuk e gjetën Shkëlzenin, “paramilitarët” ekzekutuan nënën e tij.

Në Prokurorinë e Gjilanit, që ende ishte nën kontrollin e regjimit të Millosheviqit, kjo vrasje u regjistrua më 15 maj të po të njëjtit vit (dosja KI. 13/99). Predrag Janković-i, Dušan Panajotović-i dhe Zoran Stević-i u arrestuan dhe kundër tyre u ngrit aktakuzë për veprën penale të vrasjes (Aktakuza P.P.16/99).

Pas tërheqjes së forcave serbe nga Kosova, Prokuroria serbe për krime lufte heshti plotësisht edhe mbi këtë krim.

Sikur të kishin qenë të interesuar të dinë të vërtetën e plotë për Ahmet Kokollarin¹¹¹, 74 vjeçar, i ekzekutuar nga forcat serbe në shtëpinë tij, për Ismajl Ademin¹¹², 83 vjeçar, invalid i paralizuar, që nuk kishte pranuar të largohej nga fshati, gruan e tij, Fatimen¹¹³, 81 vjeçare që qëndroi pranë burrit të paralizuar dhe Hasan Ademin¹¹⁴, 90 vjeçar, do të kishin kuptuar se të gjithë u ekzekutuan sepse nuk kishin pranuar të largoheshin nga Kosova. Do të kishin kuptuar se Rrahim Rrahmani¹¹⁵, 71 vjeçar, nuk ishte nga fshati Sodovinë e Jerlive të Komunës së Vitisë por nga fshati Vërban i kësaj Komune. Edhe ky civil shqiptar u vra para shtëpisë së tij në kuadër të operacioneve për spastrimin etnik të Kosovës.

Por atyre nuk u intereson e vërteta sepse kjo e vërtetë çon te përgjegjësia e atyre që janë në dijeni të kriminelëve të vërtetë që i kryen krimet në Kosovë e ndaj të cilëve nuk u ndërmor asnjë masë ndëshkuese. Një përgjegjësi e veçantë bie mbi Prokurorinë serbe për krimet e luftës.

Kjo gjë lihet në heshtje, sepse në të kundërtën Dick Marty, Clint Williamson-i dhe të ngjashëm si ta nuk do të kishin mundur ta lavdëronin Prokurorinë serbe për krime lufte, e cila u paskësh ndihmuar për të ndriçuar krimet e “terroristëve shqiptarë”.

Të lavdërohet Prokuroria serbe për krime lufte për ndihmën që ka dhënë në ndriçimin e pretendimeve të Dick Marty-t është hipokrizi e pashembullt. Krahës hipokrizisë që ngërthen në vete, lavdërimi i Prokurorisë serbe për krime lufte për “ndihmën” që u ka dhënë Dick Marty-t dhe Clint Williamson-it është tepër domethënës për “anshmërinë” e burimeve të informacionit ku ishin mbështetur raportuesi i Asamblesë Parlamentare të Këshillit të Evropës për përpilimin e raportit për trafikim të organeve njerëzore në Kosovë dhe prokurori që ishte ngarkuar t’i ndriçojë pretendimet e këtij raporti.

Në vend që Prokuroria serbe për krime lufte të përpilonte akuzat kundër kriminelëve që kishin kryer krime lufte në Kosovë, kjo prokurori “u ndihmonte” Dick Marty-t, Clint Williamson-it dhe prokurorëve që ishin ngarkuar të ndiqnin krimet e UÇK-së!

Në mungesë të veprimeve të Prokurorisë serbe për krime lufte, Fondi për të Drejtën Humanitare në Beograd është duke bërë përpjekje të sjellë drejtësinë në vend.

Është Fondi për të Drejtën Humanitare, i cili “më 8 mars 2013 dorëzoi padi penale kundër shtatë personave për krime lufte kundër popullsisë civile në Pejë. Më 26 mars 1999 në këtë qytet forcat serbe kishin vrarë 74 civilë shqiptarë, në mesin e të cilëve katër gra.”¹¹⁶

Më 14 mars 2013, Fondi për të Drejtën Humanitare dorëzoi padinë penale kundër një personi që ishte identifikuar se kishte vrarë dy civilë shqiptarë në fshatin Krushë të Vogël. Në padi theksohet se nga data 25 deri më 28 mars forcat Serbe kishin vrarë 660 civilë shqiptarë, prej të cilëve 318 ende konsiderohen si të zhdukur¹¹⁷.

Më 4 qershor 2013, Fondi për të Drejtën Humanitare dorëzoi padi kundër shumë pjesëtarëve të Armatës Jugosllave të identifikuar se më 12 maj 1999 kishin vrarë tre civilë shqiptarë. Në padi theksohet se gjatë muajit maj 1999 në qytetin e Pejës ishin vrarë 219 civilë shqiptarë në “mesin e të cilëve 42 gra dhe 12 të mitur”¹¹⁸.

Më 18 qershor 2013, Fondi për të Drejtën Humanitare dorëzoi padi penale kundër katër pjesëtarëve të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë, të cilët ishin identifikuar se kishin vrarë nëntë civilë shqiptarë në rrethin e Vushtrisë. Në padi theksohet se në këtë komunë forcat serbe kishin vrarë 403 civilë shqiptarë, prej të cilëve 58 gra dhe 10 të mitur¹¹⁹.

Nuk do vazhdoj me paditë tjera që janë bërë qoftë nga Fondi për të Drejtën Humanitare të Serbisë, qoftë nga organizata tjera. Ajo që vlen të theksohet në këtë kontekst ka të bëjë me faktin se Prokuroria serbe për krime lufte nuk e kreu funksionin e saj. Përkundrazi, me veprimet e veta, që janë rezultat i funksionimit me logjikën e vjetër, është bërë pengesë e madhe për ngadhënjimin e drejtësisë.

Po e përsëris! Lavdërimi që i bëjnë Dick Marty dhe Clint Williamson-i prokurorisë serbe, që nuk ngre aktakuza për ekzekutorët e drejtpërdrejtë të vrasjeve në Kosovë, por, që merret me sajimet e trashëguara nga regjimi i vjetër, është hipokrizi e kulluar!

Po e përsëris! Akuzat që bëjnë djemtë dhe vajzat, nipërit dhe mbesat e “patriotëve jugosllavë” kundër UÇK-së është në funksion të fshehjes së krimit të gjenocidit serb në Kosovë dhe shfajësimin e kriminelëve serbë nga përgjegjësia për gjenocid. (Vazhdon në numrin e ardhshëm)

E vërteta për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë

Kush qëndronte prapa: Shërbimi Informativ i Kosovës apo Shërbimi Sekret Serb?

(8)

Ofensiva e tmerrshme e pjellës së «patriotëve jugosllavë»

Në fillim po sqaroj se nocionin „patriot jugosllav“ pasqyronte cakun ku duhej të arrinte qëllimi i strategjisë së komunistëve jugosllav për të asimiluar kombe të ndryshme në një “komb të ri” të quajtur «komb jugosllav». Për ata që nuk e dinë po përmend se ky “komb i ri” kishte gjuhë zyrtare gjuhën serbe, të cilës ia shtuan edhe termin kroat për ta maskuar sa më mirë hegjemonizmin serb.

Si rezultat i një pune të larmishme, që shkonte nga joshjet me përfitime e deri te format e ndryshme të shantazheve, në regjistrimin e popullsisë në vitin 1981 mbi 1 milion e 300 mijë njerëz ishin deklaruar si “jugosllavë”. Pra, rreth 7 % të popullsisë së gjithëmbarshe të Jugosllavisë.

Nuk do ta trajtoj këtë kategori në raport me kombet tjera që përbënin federatën jugosllave. Po kufizohem vetëm në raport me shqiptarët dhe në këtë raport po vë theksin vetën në disa element thelbësorë të “jugosllavëve” të Kosovës dhe viseve tjera shqiptare nën Maqedoni dhe Mal të Zi. Njerëzit e integruar në struktura të sistemit të okupatorit jugosllav të viseve shqiptare, të ish përkatësisë kombëtare shqiptare, për të dëshmuar shkallën e lartë të besnikërisë së tyre ndaj “patriotizmit jugosllav” shumë shpesh aplikonin “martesa të përziera”. Jo rrallë ndodhte që shkurorëzoheshin çiftet “mono etnike” për të krijuar familjen e “përzier etnike jugosllave”. Krahas kësaj dukurie ky lloj i “patriotizmit jugosllav” manifestohej me një luftë të pa kompromis kundër “nacionalizmit shqiptar”. Përmes kësaj lufte ata përpiqeshin të shkatërronin shqiptarët si komb. Ky qëllim politik vazhdoi edhe gjatë tërë periudhës së shpërbërjes së përgjakshme të federatës së Jugosllavisë. Madje edhe pas shpërbërjes së Jugosllavisë dhe hapjes së projekteve politike për integrimet në Bashkimin Evropian, djemtë dhe vajzat, nipërit dhe mbesat e “patriotëve jugosllavë” nuk mund ta imagjinonin integrimin e Kosovës në strukturat euro-atlantike, pos përmes Beogradit.

Ata që vazhdimisht propagandonin se gjoja « Rruga e Kosovës drejt Evropës kalon përmes Beogradit » nuk mund të pajtoheshin me realitetin e ri të krijuar pas tërheqjes së forcave të okupatorit serb nga Kosova. Realiteti i ri i krijuar me shpalljen e pavarësisë së Kosovës dhe mbështetja që ky vendim hasi në botën demokratike përmbysi perspektivën e “patriotëve jugosllavë” duke krijuar kriter tjetër objektiv të integritimeve në strukturat e BE-së: Rruga e Serbisë drejt Evropës kalon përmes njohjes së Pavarësisë së Kosovës.

Ndryshimi i këtij konteksti historik u bë falë sakrificave të shumta të popullit shqiptar në luftën e udhëhequr nga Ushtria Çlirimtare e Kosovës dhe ndërhyrjes ushtarake të NATO-s në krye me Shtetet e Bashkuara të Amerikës. Të gjithë atyre që ishin të interesuar të ruanin status kuonë e Kosovës UÇK-ja dhe SHBA-të ua prishën planin. Rrjedhimisht, lufta e tyre do të orientohet kryesisht kundër prishësve të projekteve serbe për Kosovën.

Siç e kam theksuar në hyrje të këtij shkrimi të gjatë, për shpërndarjen e akuzave kundër UÇK-së, në rrafshin ndërkombëtar, Shërbimi Sekret i Serbisë angazhoi intelektualë dhe politikanë të profileve të ndryshme, por që emërues të përbashkët kanë «anti amerikanizmin» si këndvështrimin ideologjik. Ndërsa, në Kosovë dhe viset tjera të banuara me shqiptarë u gjetën në mesin e djemve dhe vajzave, nipërve dhe mbesave të ish “patriotëve jugosllavë” apo të atyre që frymojnë me shpirtin e kësaj ideologjie.

Përkundër faktit se edhe personalitete të skenës politike dhe intelektuale serbe kanë nxjerrë në shesh se kush qëndron prapa këtyre vrasjeve, përkundër faktit se edhe vetë shefi i atëhershëm i Shërbimit Sekret Serb, Radomir Marković, deklaroi se **“do ta rrëzojë Serbinë në gjunjë nëse publikon listën e krimeve të bëra kundër serbëve dhe shqiptarëve në Kosovë”** **PJELLA** e “patriotëve jugosllavë” vazhdon akuzat kundër UÇK-së për vrasjet, rrëmbimet dhe zhdukjen e civilëve në Kosovë!

Përkundër faktit se edhe Gjykata Ndërkombëtare e Hagës i liroi si të pafajshëm Ramush Haradinajn dhe Fatmir Limajn, pjella e ideologjisë së lartpërmendur vazhdon t'i konsiderojë si "vrasës të cilët u liruan nga Haga pas frikësimit, zhdukjes dhe ekzekutimit të dëshmitarëve"! Kjo pjellë nuk u ndal me kaq! Përderisa revolta e njërit orientohet kundër pafajësisë së Ramush Haradinajt dhe Fatmir Limajt dhe i cilëson si vrasës këta dy komandantë të UÇK-së që drejtësia ndërkombëtare i kishte shpallur të pafajshëm, një kopil tjetër i kësaj ideologjie publikon një shkrim të gjatë të titulluar "Mbi vrasësit tjerë". Ai pa fije paturpësie deklaroi se "unë e di, **pa i pasur provat e shenjat**, por duke u mbështetur në zanatin dhe instinktin e zanatit tim prej shkrimtari, se vrasës janë edhe Kadri Veseli, Ilmi Reçica, Latif Gashi, Azem Syla, Sami Lushtaku, Rustem Mustafa, Daut Haredinaj, Rexhep Selimi, Ramiz Lladrovci..."

Lexuesi e kupton se këtë pjellë të ideologjisë jugosllave e tradhton vetvetja kur shkruan se udhëhiqet prej "instinktit të shkrimtarit". Instinkti lidhet me pjesë e trurit që emërtohet Truri reptilian (truri i zvarranikut) përderisa shkrimtarët kanë intuitë.

Ky "zanatçi me tru zvarraniku" publikoi në emër të vet përkthimin në gjuhën shqipe të pjesëve të "Librit të Bardhë" të përpiluar nga Shërbimi Sekret Serb, për të cilin nuk dihet se a e ka përkthyer vet apo ia kanë dhënë të gatshme. Televizionet, gazetat dhe Portalët e djemve dhe vajzave, nipërve dhe mbesave të "patriotëve jugosllavë" u vërsulën kundër udhëheqësve të luftës çlirimtare të Kosovës dhe atyre që dhanë kontribut të madh për pavarësinë e shtetit të Kosovës nga Serbia. Krahas akuzave për vrasje, rrëmbime dhe zhdukje të civilëve përmes të cilës ata përpiqen ta shfajësojnë Serbinë, kjo pjellë e "patriotëve jugosllave" përbaltë figurat më të shquara të kësaj lufte "si njerëz pa mend por me muskuj dhe armë, të mbushur me budallallëk dhe çmenduri" që nuk janë tolerant ndaj "mendimit ndryshe", por, që janë në gjendje të "të vrasin si qen!" E drejta për t'u përcaktuar për një vizion politik është njëra nga të drejtat themelore të njeriut. Nuk do të kisha dëshiruar që t'i cenohet dikujt jeta dhe integritetit fizik vetëm për faktin që përcaktohet haptazi në mbështetje të propagandës serbe. As 'intelektualëve dhe shkrimtarëve' të huaj, e as 'zanatçinjtë me tru zvarraniku' në Kosovë. Por, të supozosh se mund të "të vrasin si qen" nxjerr në shesh çështjen e nënvetëdijes! Pse e krahasojnë veten me qen? Nëse 'sinqerisht' nuk e dinë, atëherë u sugjeroj të kërkojnë ndihmën e psikanalistëve!

Në strategjinë e fshehjes së krimeve të shtetit serb dhe të Shërbimit Sekret të këtij shteti dhe veshja e këtyre krimeve udhëheqësve të UÇK-së dhe Shërbimit Informativ të Kosovës, pjella e "patriotëve jugosllavë" përpiket të fsheh burimin e vërtetë serb të cilësimeve të tilla. Ata drejton gishtin nga libraritë evropiane, ku "qarkullojnë lirshëm" librat me kualifikimet e lartpërmendura.

Secili që ka pasur në mundësi të ketë në dorë librin e përpiluar nga Shërbimi Sekret Serb të titulluar: "Bela Knjiga-Albanski terorizam i organizovani kriminal na Kosovo i Metohiji" apo e ka konsultuar përmes internetit, është bindur se të gjithë ata që drejtojnë gishtin nga udhëheqësit e UÇK-së dhe Shërbimit Informativ të Kosovës shpërndajë propagandën serbe. Propaganda kundër Kadri Veselit, Latif Gashit, Sami Lushtakut, Ilmi Reçicës, Rexhep Selimit, Ramiz Lladrovci, Rustem Mustafës, , Azem Sylës, Daut Haredinajt, nuk është asgjë

tjetër pos kopjim i faqeve 66, 70, 86, 105, 110, 113, 130, 148, 164... të librit të përpiluar nga Shërbimi Sekret Serb . Dhe kjo propagandë shpërndahet qoftë nga ata të cilët, nën ndikimin e «antiamerikanizmit» si këndvështrim ideologjik, i kanë mbushur “libraritë evropiane”, qoftë nga djemtë, vajzat, nipërit dhe mbesat e “patriotëve jugosllavë” që kanë mbushur faqet e gazetave, portaleve dhe medieve që i kontrollojnë vetë.

Konkluzion

Që nga shpallja e pavarësisë së Kosovës, pjella e “patriotëve jugosllavë” akuzon të gjithë ata që nuk pranojnë fshehjen e krimeleve të vërtetë të gjenocidit në serb në Kosovë. Mjafton të lexohen vetëm disa nga shkrimet e kësaj sorte “zvarranikësh” për të parë shkallën e urrejtjes që kanë ndaj atyre që “me muskuj dhe armë” ua shkatërruan ëndrrën jugosllave. Mjafton të shihen shkrimet: “Mbi vrasësit tjerë”, “Shqiptarët, këta racist të ligj”, “Kodi i heshtjes” dhe shkrimet e kësaj natyre që i kam trajtuar në artikujt e mi që gjenden në internet («’Mendim i lirë’ apo ‘skizofreni politike’», »“Instinkti i zanatçiu” dhe “truri i zvarranikut”» dhe «“Ortodoksia serbe” dhe “herezia shqiptare”») për tu bindur se prapa qëndrimeve të tilla nuk kemi vetëm “shprehje të mendimit të lirë” por pozicionim i qartë në luftën për të fshehur kriminelët e vërtetë për krimin e gjenocidit në Kosovë.

Pjella e “patriotëve jugosllavë” është infiltruar në të gjitha sferat e shoqërisë dhe strukturave partiake dhe shtetërore të Kosovës. Ata aplikojnë “Kodin e heshtjes” për “patriotizmin e tyre jugosllav” dhe janë lëshuar në një ofensivë të tërbuar kundër “etnonacionalizmit shqiptar me nuanca të neofashizmit” që gjoja hesht “për UÇK-në, e cila ka kryer krime kundër njerëzimit duke vrarë civilë shqiptarë dhe të komuniteteve tjera”. Ata, përmes punës së koordinuar, krijuan nga Nazmi Bllaca, “shembullin se si të veprohet” për gjoja “zbardhjen e krimeve”. Nazmi Bllacën, që recitoi akuzat e përpiluara në Serbi, e shndërruan në “hero” dhe kërkojnë në veçanti nga opozita që të thyen “kodin e heshtjes” dhe të shfrytëzojnë Gjykatën Speciale si “levë e fuqishme për ta rrëzuar qeverinë”.

Për miqtë e mi, që janë të shpërndarë në shumicën e partitë politike të Kosovës, po ua rikujtoj qëndrimin filozofik të Ernest Hemingway-it.

Duke e parë veten si pjesë të pandashme të njerëzimit shkrimtari i madh amerikan Ernest Hemingway e konsideronte si humbje për njerëzimin humbjen e secilit njeri, fatkeqësitë që mund t’i ndodhnin secilit njeri, padrejtësitë që mund t’i ndodhnin secilit njeri ... Për këtë arsye, ai na drejtohet që të mos pyesim se për kë bie kambana në rast fatkeqësie, sepse ajo bien për ne!

Proceset proceset e montuara gjyqësore e luftëtarëve të lirisë kanë qëllim politik të qartë: të dënohet lufta çlirimtare e popullit të Kosovës. Prandaj, nëse parafrazohet Hemingway në kontekstin tonë atëherë mund të themi lirisht se kur dëgjoni kambanat e padrejtësisë kundër Sylejman Selimit, Sami Lushtakut, Rustem Mustafës, Latif Gashit, Sahit Jasharit, Jahir Demakut, Zeqir Demakut, Nexhat Demakut, Hysni Thaçit, Avni Zabelit, Burim Ramadanit, Arsim Ramadanit, Arben Kiçina, Blerim Kiçina, Fahredin Gashit, Driton Hajdarit, Shpresim Ukajt, Sadik Abazit, Bekim Sylajt, Shaban Sylajt dhe bashkëluftëtarëve të tyre mos pyetni se për kë bien kambanat. Ato bien për ne si shqiptarë!

- ¹ Carla Del Ponte, vepra e cituar, *La traque, les criminels de guerre et moi*, f.457
- ² Po aty, f.470
- ³ Conseil de l'Europe, Assemblée Parlementaire, dokumenti i cituar, Doc. 11574, 15 avril 2008
- ⁴ Conseil de l'Europe, Assemblée Parlementaire, Doc. 12462, 07 janvier 2011
Le traitement inhumain de personnes et le trafic illicite d'organes humains au Kosovo
<http://www.assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-DocDetails-FR.asp?FileID=12608&lang=fr>
- ⁵ Bruxelles 2, «Un Américain chef de la task force d'enquête à Eulex Kosovo»
(Një amerikan në krye të task forcës hetuese të Eulex-it në Kosovë), 29 gusht 2011
<http://www.bruxelles2.eu/2011/08/29/un-america-in-chef-de-la-task-force-denquete-a-eulex-kosovo.html>
- ⁶ Deklarata e cituar e kryeprokurorit të Task Forcës hetimore speciale
http://www.sitf.eu/images/Statement/Statement_of_the_Chief_Prosecutor_of_the_SITF_EN.pdf
- ⁷ Radio-Televizija Srbije, «Vučić: Država je ubila Čuruviju» (Shteti e ka vrarë Čuruvija-n), 29.12.2013
<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/9/Politika/1482926/Vu%C4%8Di%C4%87%3A+Dr%C5%BEava+je+ubila+%C4%86uruviju.html>
- ⁸ Më gjerësisht shih Kapitullin e dytë të pjesës së parë të librit
- ⁹ Në epilogun e Kapitullit të parë të librit tim solla dëshminë publike të policit serb, Slobodan Stojanović-it
- ¹⁰ Shprehje që përdori Aleksandar Vučići
- ¹¹ E kryer më 15 janar 1999. Shih Kapitullin e tretë të Pjesës së Parë
- ¹² Kjo temë u trajtua gjerësisht në Kapitullin e tretë të Pjesës së Parë
- ¹³ Le monde, «Vuk Draskovic nommé vice-premier ministre de la RFY», (Vuk Drashkoviçi u emërua zëvendëskryeministër), 20.01.1999
http://www.lemonde.fr/archives/article/1999/01/20/vuk-draskovic-nomme-vice-premier-ministre-de-la-rfy_3532258_1819218.html
dhe
Les Echos, «Le vice-Premier ministre Vuk Draskovic limogé du gouvernement yougoslave» (Zëvendëskryeministri Vuk Drashkoviçi u shkarkua nga qeveria Jugosllave), 29.04.1999
http://www.lesechos.fr/29/04/1999/LesEchos/17889-024-ECH_le-vice-premier-ministre-vuk-draskovic-limoge-du-gouvernement-yougoslave.htm
- ¹⁴ Kurir, artikulli i cituar, «Vuk Drašković: Millosheviq naredio Radetu i Legiji da ubiju srpsku decu!»
- ¹⁵ Kurir, artikulli i cituar, «Rade Marković dao nalog da se ubiju srpska deca u Peći 1998?!»
- ¹⁶ Në serbisht JSO (Jedinica za specialne operacije)
- ¹⁷ Shefi i Shërbimit të Sigurimit Shtetëror të Serbisë, Radomir Marković-i dhe shefi i eskadronit të vdekjes, Milorad Ulemek-Legija, u dënuan nga Gjykata e Qarkut në Beograd me nga 40 vjet burg për dhënien e urdhrit, porosinë e vrasjeve të shumta në Serbi dhe kryerjen e vrasjeve. Dënimi prej 40 vjetësh është dënimi maksimal që parasheh Kodi Penal i Serbisë.
- ¹⁸ Artikulli i cituar «Milošević-i e urdhëroi Radeta-n dhe Legia-n që t'i vrasin fëmijët serbë» («Vuk Drašković: Millosheviq naredio Radetu i Legiji da ubiju srpsku decu!»)
- ¹⁹ Po aty
- ²⁰ Është trajtuar gjerësisht në Kapitullin e parë të librit
- ²¹ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.925
- ²² Rast i trajtuar hollësisht në Kapitullin e dytë
- ²³ Vendimi Gjyqësor K.br 41/99 të 09.11.1999
- ²⁴ Le monde, Régis Debray, artikulli i cituar, «Lettre d'un voyageur au président de la République»
- ²⁵ Ky aspekt u trajtua më gjerësisht në Pjesën e Parë të librit.
- ²⁶ Po aty
- ²⁷ Po aty
- ²⁸ Letra e cituar
- ²⁹ Letra e cituar
- ³⁰ Vepra e cituar, Злочини албанских терориста 1995-1998, Приштина, Janar 1999, f. 241
- ³¹ Po aty, f.113-114
- ³² Po aty, f.115-118
- ³³ Po aty, f.119
- ³⁴ Po aty, f.120-126
- ³⁵ Po aty, f.127-129
- ³⁶ Po aty, f.130
- ³⁷ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.960-967
- ³⁸ F. 973-974
- ³⁹ F. 932-956
- ⁴⁰ F. 978-981

-
- ⁴¹ Vlada Republike Srbije, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji* (Ubijena, oteta i nestala lica, januar 1998 - novembar 2001) <http://www.arhiva.srbija.gov.rs/vesti/2002-05/25/326656.html>
- ⁴² Vepra e cituar, *Albanski terorizam i organizovani kriminal na Kosovu i Metohiji*
- ⁴³ Shih tabelën në: Vlada Republike Srbije, vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji* <http://www.arhiva.srbija.gov.rs/vesti/2002-05/25/326656.html>
- ⁴⁴ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f. 932-956
- ⁴⁵ Vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji* f.105-133
- ⁴⁶ Po aty, lista e ushtarëve të vrarë në f. 65-104 ndërsa lista e ushtarëve të rrëmbyer ose të zhdukur f.253-256
- ⁴⁷ Vlada Republike Srbije, vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji*, f.65
- ⁴⁸ Shih tabelën në: Vlada Republike Srbije, vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji*
- ⁴⁹ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f. 904-909
- ⁵⁰ Po aty, f. 909-923
- ⁵¹ Po aty, f. 923-924
- ⁵² Po aty, f.925
- ⁵³ Po aty, f.906
- ⁵⁴ Kurir, artikulli i cituar, «Vuk Drašković:Millosheviq naredio Radetu i Legiji da ubiju srpsku decu!»
- ⁵⁵ Shkrimi i cituar i gazetës Kurir, «Rade Marković dao nalog ... »
- ⁵⁶ Shih më gjerësisht: Kurir, «Priznao krivicu: Vlastimir Đorđević se izvinio žrtvama na Kosovu», (Pranoi fajin: Vlastimir Đorđević u kërkoi falje viktimave nga Kosova) <http://www.kurir-info.rs/priznao-krivicu-vlastimir-dordevic-se-izvinio-zrtvama-na-kosovu-clanak-787765>
- ⁵⁷ Raporti i Dick Marty-t, paragrafi 12
- ⁵⁸ Po aty, i njëjti paragraf
- ⁵⁹ Po aty, shënimi 10 në fund të faqes
- ⁶⁰ Po aty, paragrafi 12
- ⁶¹ Po aty, paragrafi 13
- ⁶² Temë e trajtuar në Kapitullin e shtatë
- ⁶³ Raporti i Dick Marty-t, ndër të tjera edhe paragrafi 60
- ⁶⁴ Po aty, paragrafi 14
- ⁶⁵ Po aty
- ⁶⁶ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.932
- ⁶⁷ Vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji*, f. 289
- ⁶⁸ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.932
- ⁶⁹ *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.932
- ⁷⁰ Vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji*, f.141
- ⁷¹ Po aty, f. 142
- ⁷² Po aty, f.145
- ⁷³ Po aty, f.147
- ⁷⁴ Po aty, f.156
- ⁷⁵ Po aty, f.161
- ⁷⁶ Po aty, f. 162
- ⁷⁷ Po aty, f.167
- ⁷⁸ Po aty, f. 179
- ⁷⁹ Po aty, f.182
- ⁸⁰ Po aty, f.193
- ⁸¹ Po aty, f.201
- ⁸² Po aty, f.202
- ⁸³ Po aty, f.202
- ⁸⁴ Po aty, f.202
- ⁸⁵ Po aty, f.202
- ⁸⁶ Po aty, f.202
- ⁸⁷ Vepra e cituar, *Žrtve albanskog terorizma na Kosovu i Metohiji*, Shih tabelën në: <http://www.arhiva.srbija.gov.rs/vesti/2002-05/25/326656.html>
- ⁸⁸ Vepra e cituar, Злочини албанских терориста 1995-1998, Приштина, Janar 1999, f. 174-177
- ⁸⁹ Злочини албанских терориста 1995-1998, f. 174-175 dhe Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.559

-
- ⁹⁰ Temë e trajtuar në Kapitullin e Tretë të Pjesës së Parë.
- ⁹¹ Nataša Kandić, artikulli i cituar, «Uznemiravajuca istina»
- ⁹² Shkrimi i cituar më lartë
- ⁹³ Po aty
- ⁹⁴ Vlada Srbije: vepra e cituar, *Albanski terorizam i organizovani kriminal na Kosovu i Metohiji*, f.22
- ⁹⁵ E-Novine, «Ciljana ubistva, uklanjanje tela, silovanja»
<http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/84243-Ciljana-ubistva-uklanjanje-tela-silovanja.html>
- ⁹⁶ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f. 921-922
- ⁹⁷ Qytet në Kosovë
- ⁹⁸ Nataša Kandić, artikulli i cituar, «Uznemiravajuca istina» (E vërteta shqetësuese)
- ⁹⁹ Danas, «Sada sam neka druga, meni draža osoba» (Tani jam një person tjetër, më e dashur)
http://www.danas.rs/dodaci/vikend/sada_sam_neka_druga_meni_draza_osoba.26.html?news_id=255622#sthash.7b6AU8qo.dpuf
- ¹⁰⁰ Blic, «'Oružje kupovano od policije i vojske'»
http://www.blic.rs/stara_arhiva/hronika/25048/Oruzje-kupovano-od-policije-i-vojske
- ¹⁰¹ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f. 921, Numrat rendor 232, 233, 234 dhe 235
- ¹⁰² SDP akronim i Sloboda, Demokracija, Pravda (Liri, Demokraci, Drejtësi)
- ¹⁰³ Albeu, «Ja krimet për të cilat akuzohet Ivanoviq»
<http://www.albeu.com/kosove/ja-krimet-per-te-cilat-dyshohet-ivanoviq/139665/>
Le Figaro, «Kosovo/crimes de guerre: un dirigeant arrêté», 28.01.2014
<http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2014/01/28/97001-20140128FILWWW00292-kosovocrimes-de-guerre-un-dirigeant-arrete.php>
- ¹⁰⁴ Më 21 janar 1973 u dënua me 5 vjet burg, ndërsa më 16 gusht 1982, u dënua me 3 vjet e 6 muaj burg.
- ¹⁰⁵ Raporti, paragrafi 18
- ¹⁰⁶ Raporti, paragrafi 14, shënimi 8
- ¹⁰⁷ Federal Republic of Yugoslavia, Federal Ministry of Foreign Affairs, vepra e cituar, *Terrorist acts of Albanian terrorist groups in Kosovo and Metohija*, f.923
- ¹⁰⁸ Vrasja kishte ndodhur më 13 prill 1999
Shih: <http://botasot.info/kosova/289507/deli-hyseni-deshmitari-qe-i-pa-te-gjitha-krimet/>
- ¹⁰⁹ Po aty
- ¹¹⁰ Në faqen e majtë të Vlorës shihen gjurmët e njëres nga plagët me plumb
- ¹¹¹ Në numrin rendor 265
- ¹¹² Në numrin rendor 286
- ¹¹³ Në numrin rendor 287
- ¹¹⁴ Në numrin rendor 288
- ¹¹⁵ Në numrin rendor 289
- ¹¹⁶ <http://www.hlc-rdc.org/?p=22643>
- ¹¹⁷ <http://www.hlc-rdc.org/?p=22679>
- ¹¹⁸ <http://www.hlc-rdc.org/?p=23090>
- ¹¹⁹ <http://www.hlc-rdc.org/?p=23342>